Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah :-

Velja za vse leto . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
-: in the United States. :-

Issued every day except Sundays
—: and Legal Holidays. :—
-: 50.000 Readers. :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 256. — ŠTEV. 256. NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 31, 1916. — TOREK, 31. OKTOBRA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

S potopljenim parnikom je utonilo več Amerikancev.

NEMŠKI SUBMARIN JE POTOPIL ANGLEŠKI PARNIK "MARINA", NA KATEREM JE BILO VEČ AMERIKANCEV. — KONSUL JE SPOROČIL DRŽAVNEMU DEPARTMENTU, DA PARNIK NI BIL POSVARJEN. — OD 104IH OSEB JE BAJE REŠENIH LE 34. — V WASHINGTONU SE BOJE, DA BO NEMČIJA PRIČELA ZOPET Z BREZOBZIRNIM VOJEVANJEM S PODMORSKIMI ČOLNI.

London, Anglija, 30. oktobra. — Nemški submarin je potopil dva angleška parnika "Marina" in "Rowanmore" v bližini irske obali. Na "Marini" je bilo 49 Amerikancev, ki so opravljali razna dela. Domneva se, da je večina teh ljudi potopljenih.

Na "Rowanmore" je bilo sedem Amerikancev, od katerih so pa vsi bili rešeni.

Moštvo na "Marini" je obstojalo iz 104 mož; toda dozdaj je pristalo v Crookhaven, Irska, le 34 oseb.

W. Frost, konsul v Queenstownu, je poslal ameriškemu poslaništvu poročilo, da je bila "Marina" torpedirana brez svarila. On bo dobil zdaj zaprisežene izjave od rešenih mornarjev.

Ameriški konsulat je dobil iz Crookhavena neko privatno brzojavko, v kateri je omenjeno, da je bilo potopljenih več Amerikancev.

Poslaništvo je dobilo od admiralitete vse podrobnosti, namreč, da je bilo na "Marini" 49 ameriških mornarjev, parnik ni bil pod vladnim charterjem. Dozdaj admiraliteta še ni mogla dognati, ako je bil parnik posvarjen ali ne.

"Marina" je bila dvakrat torpedirana in se je prelomila na pol. Neko poročilo pravi, da je bilo vstreljenih več mož, ko so poskušali spustiti čolne v morje.

Frost dalje poroča, da je dobil od onih sedmerih Amerikancev, ki so se rešili s parnika "Rowanmore" zaprisežene izjave, da je nemški submarin streljal na mornarje ko so bili že v rešilnih čolnih.

Washington, D. C., 30. oktobra. — V državni department je prišlo glede potopov "Marine" in "Rowanmore" več poročil, toda uradniki so izjavili, da ni mogoče zdaj še zagotovo povedati, ako je nemški submarin storil kako nepostavno dejanje.

Državni tajnik ni hotel tozadevno drugega izjaviti kot to, da izgleda cela stvar resna in da bo naročil uradnikom v Londonu, da se dopošlje vladi vse potrebne podatke.

Asbury Park, N. J., 30. oktobra. — Mr. Tumulty, privatni tajnik predsednika Wilsona, je danes naznanil, da ni dobil predsednik Wilson še nobenih obvestil glede potopa "Marine" in toraj tudi ne more dati nobene izjave. Uradna poročila bo dobil predsednik Wilson v roke, ko jih bo dobil državni department. Ta poročila, ki jih ima zdaj tajnik Lansing niso zanesljiva.

Zahodna fronta.

FRANCOZI SO BILI PORAŽENI NA ENI TOČKI, NA DRUGI SO IMELI PA USPEHE. — NEMCI VPRIZARJAJO HUDE NAPADE, S KATERIMI SO IMELI PA LE MAJHNE USPEHE.

London, Anglija, 30. oktobra. — Francoske čete so preteklo noč imele pri Sailly-Saillisel nadaljne uspehe. — Zavzele so precej nemških zakopov severozahodno od vasi.

Istočasno so pa nemške čete vprizarjale hude napade na južnem delu reke Somme, namreč pri Blanchesu in Le Maisonette, kjer se jim je končno posrečilo osvojiti nekoliko ozemlja na Maisonette farmi. To pripozna današnje francosko uradno poročilo.

Pri Verdunu so bili hudi boji, zlasti artilerijski.

Angleški vojni urad pa naznanja, da pada dež, vsled česar ni bilo tudi nobenih vojnih operacij, ki bi jih bilo vredno omeniti.

Berlin, Nemčija, 30. oktobra. — Nemški vojni urad poroča o uspehu na zahodni fronti, ki so ga dosegle nemške čete pri farmi Maisonette.

V teh bojih so nemški vojaki vjeli 412 francoskih vojakov in 15 častnikov.

Na verdunski fronti se vrše hudi artilerijski boji, toda tam je položaj, kot se poroča z glavnega stanu, neizpremenjen.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Rim, Italija, 30. oktobra. — Naznanilo, katero je danes izdal italijanski vojni urad, se glasi:

— Sovražnik je vprizoril na goro Colbricon hud napad katerega so pa naše čete odbile in povzročile Avstrijcem velikanske izgube.

V Cordevole dolini, južno od Settsase, je nek naš oddelek nenadno napadel avstrijsko postojanko ter jo zavzel in potem obdržal, kljub temu, da so avstrijske čete vprizarjale hude protinapade.

Iz Macedonije.

Ob reki Černi se bijejo neprestano vroči boji. — Srbom pomaga francoska artilerija.

Pariz, Francija, 30. oktobra. — Iz današnjega uradnega poročila z macedonske fronte je razvidno, da je prišel srbskim četam ob reki Černi na pomoč močan odelek francoske artilerije. — Srbom in Francozom se je posrečilo odbiti vse sovražne napade.

Pariz, Francija, 30. oktobra. — Z macedonske fronte poročajo:

Srbom, ki se nahajajo severno od Deliska, pomaga francoska artilerija. Bitka postaja vedno bolj vroča, toda niti ta niti ona stranka nima posebnih uspehov. Včeraj je krožil nad našimi pozicijami nek nemški aeroplan. Naša artilerija ga je po dolgotrajnem obstreljevanju izstrelila. Zrakoplovec je bil mrtev, zrakoplov je bil pa primeroma le malo poškodovan.

Berlin, Nemčija, 30. oktobra. — Uradno poročilo o bojih na macedonski fronti se glasi:

Francoske in srbske čete ob reki Černi so vprizorile na nas vec vročih napadov, katere smo pa uspešno odbili.

Istotako so se izjalovili napadi pri Gradešnici.

Pruski vojni minister.

Berlin, Nemčija, 30. oktobra. — Generallajtnant von Stein, poveljnik nekega nemškega armadnega zbora na nemško-francoski fronti, je postal pruski vojni minister.

Rusko posojilo.

Berlin, Nemčija, 30. oktobra. — Pred kratkim se je vrnil iz Londona ruski finančni minister, kjer je hotel najeti precejšnje vojno posojilo. Angleški finančniki niso ugodili njegovi prošnji, češ, da predlogi, ki jih je stavil, nikakor niso zadostni.

Potop grškega parnika.

Atene, Grško, 30. oktobra. — V soboto je v bližini Pireja torpediral nek nemški podmorski čoln grški parnik "Angheliki".

Grški mornariški častniki so vsled tega čina strašno ogorčeni.

Nemci in Rusi.

Berlin, Nemčija, 30. oktobra. — Nemški vojaški urad danes poroča, da so nemške armade v Volinji odbile par zelo hudih ruskih napadov.

Petrograd, Rusija, 30. oktobra. Ruski vojni urad je izdal uradno naznanilo, v katerem pravi, da se ni nič posebnega dogodilo.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, DA SE VSLED VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:

K	$	K	$
10....	1.50	120....	15.60
15....	2.15	130....	16.90
20....	2.75	140....	18.20
25....	3.40	150....	19.50
30....	4.05	160....	20.80
35....	4.70	170....	22.10
40....	5.35	180....	23.40
45....	6.00	190....	24.70
50....	6.65	200....	26.00
55....	7.25	250....	32.50
60....	7.90	300....	39.00
65....	8.55	350....	45.50
70....	9.20	400....	52.00
75....	9.85	500....	65.00
80....	10.50	600....	78.00
85....	11.15	700....	91.00
90....	11.80	800....	104.00
100....	13.00	900....	117.00
110....	14.30	1000....	129.00

Ker se zdaj cene denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi naknazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na zapad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda še večkrat spremene.

TVRDKA FRANK SAKER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Hindenburg o položaju.

Pravi, da Nemčija ima rezerve, Francija je izčrpana, Rusija v slabem položaju in Anglija nima vodstva.

Berlin, Nemčija, 30. oktobra. — (Brezžično preko Sayville). — "Situacija je tako dobra kot je le mogoče, in dobro bo tudi v bodoče."

Tako je feldmaršal von Hindenburg opisal sedanji vojni položaj zastopniku dunajske "Neue Frei Presse", katerega je sprejel v glavnem stanu v prisotnosti generala Ludendorfa, ki je prvi za Hindenburgom.

Kar se tiče nadaljevanja vojne je Hindenburg rekel:

"To je odvisno od naših armad. Prerokovanje se ne izplača; tekom vojne je naboljše, da se to opusti. Mogoče je, da bo leto 1917 prineslo bitke, v katerih se bo odločilo. Vendar, jaz ne vem, kot nihče ne ve, jaz le toliko vem, da bomo mi vojno bili do končne odločitve."

Tedaj je general Ludendorf pridejal:

"Mi ne mislimo na mir. Naš sklep je vojno nadaljevati, kar je menda dovolj jasno vsakemu."

Hindenburg je dalje rekel:

'Neumnost je, ako vrjamete, da bom jaz skrajšal zahodno fronto. Na to jaz še nikdar mislil nisem. Zakaj bi jo pa skrajševal? Zahodna fronta je močna kot skala. Ako bodo hoteli to fronto predreti, bodo morali nadaljevati vojno trideset let."

Korespondent mu je potem pripovedoval, kakšno mnenje je v Avstriji, rekel je, da imajo vsi zaupanje, toda avstrijsko ljudstvo si kot vsa druga ljudstva želi miru.

"To si vsi želimo", — je rekel Hindenburg. "Avstro-ogrska ljudstva so popolnoma storila svojo dolžnost, napravila so velike žrtve, ki so bile pa potrebne. Toda treba bo še več žrtev, sicer bodo one, ki so bile že narejene, zastonj."

General Ludendorf se je zopet vmešal v pogovor:

"Povejte našim avstrijskim prijateljem, da je samo eno sredstvo, s katerim se more končati vojno, namreč, da vsi zaupamo v končno zmago. Vsak vojak in vsak drugi mora delati z drugimi kot enota. Municija ni vse, ne granate, temveč morala, in morala nemških in avstro-ogrskih čet je pa višja kot vseh naših nasprotnikov."

Na vprašanje, če je mogoče, da bi pričele zopet ruske mase igrati kako ulogo, je odgovoril:

"Sedanje mase nimajo pomena, toda ni dvoma, da bodo vzrastle druge. Toda, to je pač vseeno. Mi imamo tudi dovolj mož, Nemčija ima več kot dovolj rezerv in Avstro-Ogrska tudi ni v tem oziru še izčrpana. Mi se nismo nikdar bali ruske premoči v številu. Mi ne poznamo nobene premoči v številu.."

"Ruske nove armade", je nadaljeval v. H., so slabe in dobre kot so bile prejšnje. Ruski vojak ni tekom vojne popolnoma nič napredoval, le artilerija je postala nekoliko bolj uspešna, toda naša artilerija je še vedno v premoči napram ruski. Rusi nimajo zdaj municije, ker jo nemorejo več dobivati preko Vladivostoka in Arhangelska.

"Kar pravijo ljudje, da bo prišlo do odločitve na Vzhodu, je vse skupaj neumnost. Vojnemu poveljniku se dela veliko krivico, ako se mu pripoveduje, kjer bo prišlo do odločitve.

"Francozi so izvrstni vojaki, toda ti uničujejo po nepotrebnem življenja s svojo metodo vojevanja. Francozom ne bo vse skupaj nič pomagalo. Za svojo usodo se morajo največ zahvaliti Angležem. Ako bodo ukazali Angleži Francozom prihodnjo spomlad pričeti še z eno ofenzivo, potem jih bodo oropali poslednje moči.

"Angleži ne bodo mogli ničesar opraviti, ke rjim primanjkuje strastegov, poveljnikov.

"Položaj v Transilvaniji je izvrsten. Na ta način smo mi prišli vsaj iz zakopov."

Ko se ga je vprašalo, kaj misli o napadu na življenju rumunske kraljice, je rekel, da je treba take poskuse vedno obsojati.

(To je prvo poročilo, ki je došlo v Ameriko glede napada na rumunsko kraljico).

"Lusitania" nota.

Senator Lodge je obdolžil Wilsona, da je k "Lusitania" noti nekaj pripisal, toda predsednik zanika.

Washington, D. C., 30. oktobra. Senator Lodge je pred par dnevi v nekem svojem govoru v Brocktonu, Mass., obdolžil predsednika Wilsona, da je pod noto, katero je poslal Nemčiji radi "Lusitanije", ki je bila kot znano zelo ostra, zapisal, da naj nemška vlada ne misli, da misli vlada Združenih držav tako resno, kot piše v noti.

Senator Lodge je rekel, da je raditega Mr. Bryan, državni tajnik, resigniral, nakar je Wilson napravil nekaj izprememb.

Mr. Wilson je pa nocoj objavil neko brzojavko, katero je poslal Walterju Lippmanu, v kateri je zanikal, da bi bilo na tej stvari kaj resnice.

On pravi, da ve javnost za vsako besedo, ki se je nahajala v notah, katere je ameriška vlada pošiljala nemški vladi.

Omaha, Nebr., 30. oktobra. — Bivši državni tajnik je tukaj nocoj zanikal, da bi bilo kaj res kar pravi senator Lodge.

Boelkeja je umoril angleški avijatik.

London, Anglija, 30. oktobra. Stotnika Boelkeja, slovečega nemškega zrakoplovca, o katerega smrti je bilo včeraj poročano, je spravil na tla nek angleški avijatik, ob kateri priliki se je Boelke tudi ubil.

Iz nevtralnih virov se poroča da je nemški kajzer naznanil o Boelkejevi smrti pri kosilu z generalom Hindenburgom in drugimi dostojanstveniki.

Novica je kajzerja zelo potrla. Cesar Viljem je videl zrakoplovca par dni pred njegovo smrtjo na zahodnem bojišču.

Pošiljateljem denarja!

Vsled zelo slabe poštne zveze svetujemo rojakom pošiljati zdaj denar v stare domovine po brezžičnem brzojavu.

Natančno smo poizvedeli, da pridejo take pošiljatve za današnje razmere hitro. Za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje $4.00 za vsak naslov; ako bo kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj oziroma pisali za primanjkljaj.

Brezžične pošiljatve gredo vse v Nemčijo, odtam na Dunaj, odkoder jih odpošljejo na določeni naslov.

Potrdil o izplačilu se zdaj iz stare domovine ne more dobiti, toda banka K. K. Priv. Oesterr. Credit Anstalt na Dunaju poroča, da zahteva in dobi od pošte za vsako izplačilo takozvan Payee's receipt, t. j. potrdilo s pečatom zadnje pošte in lastnoročnim podpisom prejemnika ali poštarja. Vsa ta potrdila omenjena banka zbira in hrani ter jih bo poslala sem, ko bo poštna zveza zopet vrejena.

Opomarjamo, da je mogoče po brezžičnem brzojavu poslati le okrogle svote kot so spodaj navedene in še naprej do 10.000 kron.

Za take pošiljatve se naj nam pošilja le poštne Money Ordere in denar v gotovini, kajti privatnih čekov za brzojavne pošiljatve ni mogoče sprejemati.

SPODAJ OZNAČENIM CENAM JE TREBA PRIŠTETI ŠE $4.00 ZA BRZOJAVNE STROŠKE.

Naslov se mora jasno napisati in dodati: **pošlje naj se brzojavno.**

K: 100.00.....	$13.00	K: 600.00.....	$ 78.00
K: 200.00.....	26.00	K: 700.00.....	91.00
K: 300.00.....	39.00	K: 800.00.....	104.00
K: 400.00.....	52.00	K: 900.00.....	117.00
K: 500.00.....	65.00	K: 1000.00.....	129.00

TVRDKA FRANK SAKER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

S sedmograške fronte. Laški vojaki na Grškem.

FRANCOSKI GENERAL BERTHILOT JE POSTAL VRHOVNI POVELJNIK RUMUNSKE ARMADE. — NJEGOV NAMESTNIK JE RUS BJELAJEV. — ZAVSTAVLJENO NEMŠKO PRODIRANJE. — POLOŽAJ NA GRŠKEM. — LEVO ZAVEZNIŠKO KRILO BODO TVORILE ITALJANSKE ČETE. — GRŠKI POSLANIK DEMETER G. METAZAS. — GRŠKA VLADA BO POSLALA NEMČIJI OSTER PROTEST.

Berlin, Nemčija, 30. oktobra. — Iz Ženeve je dospelo sem sledeče poročilo:

— Pariški "Matin" naznanja, da je imenovan vrhovnim poveljnikom rumunske armade francoski general J. Berthilot; njegov namestnik bo ruski general Bjelajev.

Bukarešt, Rumunsko, 30. oktobra. — Vrhovno poveljstvo rumunske armade razglaša:

— Na severni in severnozapadni fronti zelo ovira vojaške operacije slabo vreme.

Pri Bicazu vlada popolen mir.

V dolini reke Prahove smo zavstavili sovražno prodiranje.

Pri Dragoslavlju je naše levo krilo nekoliko napredovalo.

V dolini Jiul neprestano zasledujemo umikajočega se sovražnika. Vjeli smo nad 300 vojakov in zaplenili štiri strojne puške. Pri Oršavi je prišlo do vročih artilerijskih spopadov. Vojna sreča se ni obrnila ne na to ne na ono stran.

Na ostali fronti je položaj neizpremenjen.

Berlin, Nemčija, 30. oktobra. — Nemški generalni štab poroča o uspehih Falkenhaynove armade ob sedmograški meji. Priznati se mora, da se sovražnik izvanredno hrabro vstavlja, toda kljub vsemu prizadevanju ne more veliko doseči, ker smo mi dobili nekaj ojačenj in smo z vsem potrebnim izborno preskrbljeni.

Armada generala Mackensena neprestano zasleduje v severnem delu Dobrudže umikajočega se sovražnika.

Uradno poročilo ima sledečo vsebino:

Armadna skupina avstrijskega prestolonaslednika Karla Franca Jožefa: Operacije v gozdnih Karpatih in ob ogrsko-rumunski meji ovira slabo vreme.

Južno od prelaza Červena veža smo zavzeli z naskokom nekaj sovražniških postojank. Vjeli smo osemnajst častnikov in več kot sedemsto mož. Ni treba skoraj omenjati, da smo zaplenili tudi veliko vojnega materijala.

Jugozapadno od Szurduk prelaza se je posrečilo Rumunom prepoditi naše levo krilo. Naši vojaki so brez vsakih izgub umaknili.

V splošnem se ni na celi fronti ničesar posebnega pripetilo.

Armadna skupina generala Mackensena: V severnem delu Dobrudže se je vnela bitka med našo in rusko kavalerijo. Obstreljevanje je trajalo precej časa. Niti mi niti sovražnik ni imel posebnih izgub.

London, Anglija, 30. oktobra. — Reuterjeva brzojavna agentura je dobila iz Aten sledeče poročilo:

— Te dni je sprejel grški kralj Konštantin v avdienci italjanskega poslanika. Poslanik mu je povedal, da bo prišlo v najkrajšem času v Epir precej laških vojakov, ki bodo tvorili levo zavezniško krilo.

Kralj Konštantin ni odgovoril, če je s tem zadovoljen ali ne.

London, Anglija, 30. oktobra. — Reuterjevi brzojavni agenturi poročajo iz Aten:

— Grška vlada bo v najkrajšem času poslala Nemčiji odločen protest zastran potopa parnika "Angheliki". Delavske organizacije v Epiru so sklenile napovedati splošno stavko, če jim ne bo vlada dala v najkrajšem času garancij, da Nemci oziroma zavezniki ne bodo več potapljali grških parnikov.

Omenjeni parnik je bil torpediran v soboto zvečer v bližini pirejske obali.

Atene, Grško, 30. oktobra. — Za grškega poslanika v Združenih državah bo imenovan bivši grški poslanik v Londonu, Demeter G. Matazas. Njegov prednik je bil Caclamanos, ki se je pa pridružil revolucionarnemu gibanju.

Atene, Grško, 30. oktobra. — Časopis "Patris", ki podpira provizorično vlado bivšega ministrskega predsednika Venizelosa, je priobčil nekaj zelo važnih listin. Iz teh listin je razvidno, kakšno stališče je bila zavzela grška vlada tedaj, ko so zasedli bolgarski in nemški vojaki severovzhodni del dežele.

Časopis zatrjuje, da je tedanji vojni minister naravnost zapovedal, da se mora izročiti trdnjavo Rupel nemškim in bolgarskim četam.

Nekemu zastopniku "Časnikarske zveze" je rekel pred kratkim bivši grški ministrski predsednik Skouloudis sledeče:

— Za Grško bi bilo naravnost blazno, če bi se tedaj protivila Nemčiji in Bolgarski. Takrat je stala vlada še odločno na stališču, da mora biti nevtralna. Mi smo dali in žrtvovali vse, samo da bi ostali nevtralni..

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President, LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00	Za pol leta za mesto New York..	2.00
Za pol leta	1.50	Za Evropo za vse leto	4.50
Za celo leto za mesto New York..	4.00	Za Evropo za pol leta	2.55
		Za Evropo za četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Izsaja every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Rumunska.

Zadnja poročila pravijo, da so Rumuni zavstavili nemško in avstrijsko ofenzivno prodiranje ter da so zavzeli tri obmejna mesta, katera jim je bila iztrgala nemška armada pod poveljstvom generala Falkenhayna.

Ko je Rumunska napovedala vojno, so se izvršile v nemški armadi velike izpremembe. Svet je izvedel že za eno glavno in sicer, da je stopil na čelo nemškega generalnega štaba general Hindenburg, osvobodilec Rusko-Poljkse, eden najboljših nemških strategov.

Falkenhayn je mlajši, izvrsten strateg, pa ni tako popularen kot je Hindenburg.

Nikdo ne more reči, zakaj se je pravzaprav to zgodilo. Morda je na to izpremembo uplivala Rumunska, morda pa nemški neuspehi pred Verdunom.

Jasno je, da je bila Nemčija pripravljena na vojno z Rumunijo.

Pripravljena je bilo z vojaštvom in z izbornimi poveljniki.

Vojno z Rumunsko so začeli Nemci po svoji stari taktiki. Niso čakali, da bi prišel sovražnik v deželo, pač so ga pa skušali prehiteti, kar se jim je v gotovem oziru tudi posrečilo.

Prve dni vojne so Rumuni zavzeli nekaj karpatskih prelazov ter dospeli na Sedmograško. Tudi par ogrskih mest je padlo, med njima Sibinj in Braševo.

Znano je, da je tedaj začela teči Madžarom voda v grlo. Avstrija in Nemčija sta se resno preplašili.

Zavezniki so začeli izpolnjevati svojo grožnjo in svoj veliki načrt, namreč odvzeti Avstriji in Nemčiji dve veliki žitnici, Ogrsko in Rumunsko.

Del načrta je bil izvršen istega dne, ko se je umešala Rumunska v vojno, drugi del načrta bi se imel izvršiti z zavzetjem Ogrske ravnine.

Del te naloge je bil zadan Rusu takoj začetkom vojne. —

Lotil se jo je z veliko vnemo pa je dospel samo do — Karpatov.

Videč, da brez pomoči ne bo šlo, so dobili zavezniki še Rumune na svojo stran.

Prve dni vojne so imeli Rumuni precej sreče. Osvojili so tekom par tednov več ogrskega ozemlja kot Rus tekom dveh let.

Nemčija je spoznala važnost usodepolne ure in napravila dve dobri potezi.

Zmagovalca Srbije, generala Mackensena, je poslala na čelu bolgarskih in nemških čet v Dobrudžo, izbornega stratega Falkenhayna na Sedmograško, kjer poveljuje južni armadi, sestoječi iz nemških, madžarskih in drugih avstrijskih vojakov.

S tem svojim ravnanjem je dosegla takoj v začetku dvoje velikih uspehov.

Falkenhaynu se je posrečilo na nek poseben način, ki baje nima para v sedanji vojni, obkoliti drugi rumunski armadni zbor, Mackensen je pa zavzel velik del rumunskega ozemlja med Črnim morjem in Donavo.

Vsak, komur je znana nemška taktika in kdor zasleduje dogodke svetovne vojne, je z gotovostjo trdil, da bo zadela Rumunsko usoda Srbije.

Vse kaže, da polagajo zavezniki na Rumunsko večjo važnost, kot so jo nekoč na Srbijo.

Izmed zaveznikov se predvsem Rusi brigajo za rumunsko fronto, kajti Rusi so pri celi stvari direktno prizadeti, dočim so ostali zavezniki bolj daljni interesenti.

S padcem in porazom Rumunske bi bilo za zaveznike zelo slabo in to ne le v moralnem, temveč tudi v praktičnem oziru.

Centralni velesili bi imeli odprt izhod v Črno morje, in izločen bi bil pritisk Rusije na Turčijo in Bolgarsko.

Začasni uspehi, katere so Rumuni zadnje dni dosegli, ne dajajo sicer še nikakega jamstva, da se bo obrnila vojna sreča na zavezniško stran, vendar pa kažejo, da ni vse tako svetlo in gladko kot so poročali iz nemških in avstrijskih virov.

Vpoštevati je treba tudi teren, na katerem so dosegli Rumuni svoje zadnje uspehe.

Uspeh Rumunov pa ne bo toliko časa trajnega pomena, dokler ne premagajo Mackensenove armade ter pribore nazaj dosedaj izgubljeno ozemlje z važnimi postojankami kot so Konštanca, Črna voda itd.

Sedanja vojna je polna nenadnih presenečenj in nepričakovanih dogodkov, ki namah izpremene položaj ter mu dajo čisto drugačno lice.

Kot edino jedro vseh dogodkov pa se lahko izlušči dejstvo, da je odporna sila centralnih zaveznikov veliko, veliko večja kot se je sploh pričakovalo ali kot se nam jo slika z zavezniške strani.

Rumunska bi ne bila stopila v vojno, če bi ne bila prepričana, da je zlomljena glavna odporna sila centralnih zaveznikov in da je zadnji čas za vdeležitev vojne, če hoče biti deležna pri delitvi ropa.

V tem njenem prepričanju so jo zavezniki vtrjevali ter ji poleg tega še dejansko pomagali s kapitalom in vojnim materijalom.

Naj izpade kampanja z Rumunsko tako ali tako, dejstvo bo ostalo, da v tem času centralni zavezniki še niso bili niti izdaleka poraženi in da je še daleč čas, ko bodo zavezniki diktirali mir po svojem lastnem okusu.

Zgodi se lahko celo, da se bodo centralni zavezniki omejili na zastraženje rumunske meje ter preprečili invazijo v ogrsko ravan.

Opustili bodo eventualno vsako ofenzivno gibanje, nakar bo zavzelo delovanje na tej fronti značaj kot ga ima vojna na Laškem.

V defenzivnem bojevanju pa je treba manj čet in tako je oproščenih veliko armad za delovanje na drugih važnejših točkah.

Zavezniki bodo pa stali najbrž na istem stališču kot so bili takrat, ko je vstopila Rumunska v vojno.

Rumunska utež ne bo nagnila tehnice niti na to niti na drugo stran.

—k.

Dopis.

La Salle, Ill. — Dobrega nimam poročati, kajti tukaj že dolgo stavka traja, namreč v cementni tovarni, toda se še zdaj ne ve, kako dolgo bo trajala, ker kapitalisti so trdi kot kamen. Še zmenijo se ne, če delavec potrebuje boljšo plačo; potrebuje pa jo, ker draginja je zdaj že itak več kot dvajsetkrat previsoka, da ne more izhajati s to majhno plačo, za katero mora garati 12 ur na dan, da si tako kapitalisti bašejo svoje žepe. Toda tukajšnji štrajkarji so zelo trdni in se ne dajo preslepiti sladkim besedam kapitalistov. — Obenem pa opozarjam člane društva sv. Barbare št. 7 v La Salle, spadajoče v Forest City, Pa., da se bo prihodnja društvena seja vršila 5. novembra ob pol desetih dopoldne, namesto popoldne. Vzrok temu je, ker se bo isti dan popoldne vršila velika parada pri Slovenskem Narodnem Domu, kajti na ta dan bo postavljen temeljni kamen. Ob tej priliki bo tudi več govornikov, ki bodo govorili o pomenu Doma, ki bo v ponos celi lasallski naselbini. — John Marušič.

Pogovora s kraljem Konštantinom in Venizelosom.

Piše grof **Ferri-Pisani.**
"N. Y. Times."

Grof Ferri-Pisani, pisatelj naslednjega članka, v katerem navaja pogovor z grškim kraljem in bivšim ministrskim predsednikom ter sedanjim nasprotnikom kralja Konštantina, Eleutheriosom Venizelosom, je ud plemenite francoske rodovine, ki je bila prvotno italijanskega pokoljenja, je bil od pričetka vojne časniški zastopnik za francoski list "La Depeche" v Toulouse, Francija. Tekom te vojne se je mudil že na frontah v Franciji, na Dardanelah, v Poljski, v Srbiji, Italiji in pri Solunu. On se mudi zdaj v Združenih državah in potuje okoli sveta. Zdaj se bo obrnil proti Japonski. On je napisal naslednji članek za gori omenjeni list, toda francoska vlada ga ni pustila v javnost, vsled česar se je obrnil na ameriški časopis "New York Times", ki ga je sprejel in natisnil v zadnji nedeljski številki.

V onem pritičnem trenutku grške zgodovine sem imel izredno priložnost govoriti s kraljem Konštantinom; in par ur pozneje sem bil istotako skupaj z Venizelosom.

To je bilo v januarju, 1916, ko se je umaknila zavezniška vzhodna armada v Solun.. Centralne armade in Bolgari so potisnili te zavezniške čete prav do grške meje in jim sledile.

Grška je bila takrat prav od macedonskih planot pa do svoje skrajne južne točke v velikem razburjenju. To je bilo razburjenje in napetost, da je človek skoro pozabil na žaloigro, ki se je ravnokar odigrala v Srbiji, da je človek pozabil na Srbe, ki so se s praznimi želodci in praznimi puškami borili po zasneženi Albaniji.

Jaz sem bil ravno prišel iz glavnega stanu generala Serraila. Komaj dve uri sem bil v Atenah — v Atenah, mestu največje napetosti —, ko je prišel k meni v hotel nek državni uradnik in me vprašal, ako želim, da bi se sestal s kraljem.

"Gotovo", sem mu odgovoril.

"Veličanstvo vas bo sprejele jutri ob deseti uri. Kralj želi govoriti jasno, ne da bi bilo mogoče kako nesporazumljenje v zaveznikih deželah in v Franciji še zlasti."

Nenavadno je, da pride dvornik v hotel po roporterja, toda pomniti je treba, da je Grška na Balkanu, kjer se vrše same nenavadnosti.

Kljub temu, da je že deset mesecev od takrat, ko sem bil skupaj s kraljem Konštantinom in Venizelosom, se mi vseeno zdi, da je umestno, da podam ta dva zanimiva pogovora, kajti gotovo bosta pokazala današnjo situacijo v nekoliko boljši luči.

Ob 9.55 sem prekoračil vrt, za katerim se nahaja vila, stanovanje kralja. Takoj se me je peljalo v sobo, kjer opravlja kralj svoje posle.

Kralj je stal pri peči, kjer je gorel ogenj, kljub temu, da ni bilo mraz. Oblečen je bil v rjavo uniformo polkovnika grške infanterije. Častnik, ki me je pripeljal v sobo, je takoj zapustil prostor in zaprl vrata za seboj. Kralj se je menda delal kot bi me ne zapazil.

"O, vi sti prišli", je rekel kralj, ko se je menda zbudil iz svoje zamišljenosti. "Prišli ste, da dobite od mene kako izjavo? Dal jo vam bom z veseljem. Jaz želim, da bo imelo javno mnenje v Franciji nekoliko več luči. Prišli ste ravno ob pravem času. Ali veste, da so zavezniški cenzorji prepovedali vašim kolegom, da bi poslali v Francijo oziroma v kako drugo zavezniško državo pisane izjave, ki sem jim jih jaz dal. Niti besedice ni bilo tiskano v Londonu ali Parizu o mojih izjavah. Nad tem se moram vsekakor zgražati. In vendar nisem storil ničesar slabega ne Franciji, ne Angliji. Najboljši dokaz temu je, da jaz nikakor ne mislim, da bo Nemčija zmagala. Toda Grki hočejo ostati nevtralni in mislim, da imajo to pravico."

Kralj je govoril skoro šaljivo. Zdajpazdaj je moral z govorom prenehati in pritisniti roko na obvezano rano, od katere do takrat še ni bil ozdravel. Njegovo čelo je bilo zelo bledo in glava mu je bila skoro čisto plešasta na vrhu.

Opazil sem, da veličanstvo ni nikdar govoril o "mojem ljudstvu" ali o "mojih podanikih", temveč vedno o "Grkih", kot bi govoril o nekem tujem narodu. Pričakoval sem, da mi bo dal kako izjavo, toda vse, kar sem do tedaj slišal, so bile prazne besede.

"Jaz vem", je nadaljeval, "da so naklepi, na bi se napravilo neprilike v kraljevi družini. Nekateri imajo upanja, da bi eden mojih bratov dobil krono kraljevine Grške. Imajo načrte izstradati Grške potom blokade. In vendar Grki nimajo nobenega interesa v tej vojni, naj si bo na tej ali na oni strani. Kakšne so dandanes pravice nevtralnih držav?"

Kralj je govoril prosto francoščino, ki se jo poslužuje v navadnih, priprostih pogovorih.

"Jaz sem bolan, zelo bolan", je govoril dalje. "Vse, česar si žele, je moja smrt, ali ne?... Jaz vam še enkrat rečem, da jaz popolnoma nič več ne mislim, da bo Nemčija zmagovalka, toda tukaj so obljube..."

Kralj je kar naenkrat utihnil pri tej besedi. Kake obljube je pri tem mislil? Ali je vezala kralja res kaka obljuba z nemškim kajzerjem, kot med vladarjem in vladarjem? Jaz sem skoro prepričan, da je temu tako! Toda, kako se naj taka obljuba strinja in vjema z obljubo ali častno besedo, ki je bila še veliko močnejša, kajti bila je podpisana pogodba?

Meni se zdi, da smatra kralj to pogodbo samo med "Grki" in Srbi, katero je napravil pravzaprav Venizelos.

Kralj, ki je bil do tega trenutka miren, je postal nenadoma nekoliko razburjen in je pričel govoriti o svojem bivšem ministrskem predsedniku.

"In tako hočejo zdaj tujci gospodariti v zadevah Grške. Zdaj hočejo tujci spraviti nadme — republikanca in revolucionarja (Venizelosa). Kljub temu imam jaz menda pravico, da si izberem ministrstvo, kakoršnega si jaz hočem, ali ne? In še več! Zavezniki so poslali v Solun socialističnega generala, da poveljuje. Jaz hočem nobene anarhije v Grški!"

Kralj se je naslonil na svojo pisalno mizo in s pestmi bobnal po njej. Z nogo je pa sunil nek stol, da se je prevrnil z velikim ropotom. Videlo se mu je, kako kralj sovraži svojega bivšega ministra. Prepričan sem bil v tistem trenutku, da ga tako sovraži, da je pripravljen izgubiti vso svojo popularnost, vso Macedonijo in celo krono, samo, da ne bo prišel v ministrstvo več Venizelos.

Toda pripoznati moram, da je bilo v besedah: "Niti ne bom dopustil, da bi šli Grki na stran Nemčije", veliko iskrenosti in odkritosrčnosti. Jaz sem mu vrjel, da se je kajzerju z isto trdovratnostjo zoperstavljal kot se zdaj zoperstavlja zaveznikom.

Zdaj, ko je po tistem pogovoru preteklo deset mesecev, se mi zdi, da ima bolni kralj Konštantin v svojem srcu še isto sovraštvo do bivšega ministrskega predsednika kot ga je imel takrat. Vse to ni več politika, ki bi bila v korist države. Vse to je sovraštvo do Venizelosa.

"Ako bodo zavezniške države še enskrat prepovedale natisniti moje izjave, potem jih bom izročil ameriškim časnikarjem!" je rekel kralj. "Na vsak način prosim, da ravno tako napišete kot sem vam rekel, sporočite vsako besedo — me razumete? — vsako besedo!"

Pogovor je bil končan. Zopet sem se znašel na cesti in premišljeval, če niso bile to sanje, ali, če je bilo res, da me je sprejel kralj.

Isti dan, par ur pozneje, me je sprejel Venizelos. Bivši ministrski predsednik, takrat navaden državljan, ki ravno par tednov popred ni hotel sprejeti kandidature za državnega poslanca, me je sprejel v hiši nekega svojega prijatelja, pri katerem se je takrat mudil za par dni. Tiste dni so njegovi sovražniki Venizelosu vedno stregli po življenju, vsled česar se je moral skrivati pri svojih prijateljih.

Privedlo se me je v sobo, kjer je bilo zelo prazno in pusto. Pogledal me je z ostrimi očmi, vstal, šel nasproti in mi stegnil roko. Roko mi je stisnil kot svojemu staremu znancu in svojemu največjemu prijatelju. Kako on stisne roko, vedo najbolj oni, ki ga poznajo.

"Veseli me, da me je prišel obiskat Francoz v teh urah žalosti", je rekel Venizelos.

"Ekselenca", sem mu rekel, "ali ne mislite, da bi bilo dobro, da bi dali kako izjavo, ki bi vplivala na javno mnenje?"

"Kaj naj rečem?" je odvrnil. "Moja nesrečna domovina, ki ni pomagala Srbiji kot ji je bila obljubila, si je s tem zasigurala črno bodočnost. Oh, kolikšne napake je napravil kralj! Vendar, kljub temu zavezniki bodo zmagali. Še celo pred bitko pri Marni sem bil jaz popolnoma prepričan, da bo zmaga zavezniška. Grki bodo s tem izgubili edino priložnost, ki jo imamo in ki jo bomo imeli, da bi si napravili večjo Grško. Jaz nimam drugega upanja kot to, da bi se mogoče prebudil narod zdaj, ko ogrožajo naši sovražniki, Bolgari, našo zemljo. Toda mislim, da ne morem napraviti revolucije proti kralju, — da, mislim, da ne morem!"

Venizelos je govoril o 'kralju' s spoštovanjem. Edino osebno lastnino, katero je imel Venizelos s seboj, ko je bil v hiši svojega prijatelja, je bila fotografija, ki je predstavljala njega in Konštantina skupaj na bojnem polju v boju proti Turkom.

Bivši ministrski predsednik, ko mi je pokazala sliko, je rekel:

"Ako se mi ne bo posrečilo vzbuditi naroda, potem bom zapustil Evropo in šel v Ameriko."

V januarju, 1916, je bil Venizelos resno namenjen, da bo šel v Ameriko. Denarja on nima, kajti njegovo politično delovanje ga je skoro popolnoma obubožalo. Naravno, da sem pravil Venizelosu, da sem bil pri kralju in mu vse povedal, kar mi je rekel.

"Ali je veličanstvo imenovalo moje ime?" je vprašal z velikim zanimanjem.

Zdelo se mi je, da je v njegovi duši velik boj, da ne ve, kaj bi pravzaprav počel.

"Tujec je pred našimi vrati", mi je govoril dalje. "Bolgarski sovražnik je na naši zemlji. Jaz nočem notrajne zadeve moje domovine komplicirati s kako državljansko vojno. Jaz sem še vedno rojalist, toda jaz hočem, da se najprej služi grški domovini in ne grški kroni!"

Venizelos je potem, kot vsem znano, deloval tako, kot mi je rekel.

Ali hoče Venizelos napraviti Grško republikansko? Jaz mislim, da ne. On najbrže misli, da ne bi bilo pametno narediti iz Grka "od včeraj", ko je živel še pod turškim jarmom, Grka "od jutri", ko bo moral skrbeti zase s svojo lastno odgovornostjo.

Jaz sem mnenja, da bo ostal Venizelos rojalist še v bodoče in meni se zdi, da je med drugimi skrivnostmi sedanjne Evrope tudi to, da je kak kraljev brat dobil ponudbo od zaveznikov, da zasede grški prestol. Naj še pristavim, da je bil M. Briand, francoski ministrski predsednik, oni, ki je hotel, da postane bodoča grška kraljica francoska princeza Ronald Bonaparte, ki je pred desetimi leti poročila brata kralja Konštantina.

Še en junak.

Poročali smo, da je našel svoj konec najslovitejši nemški zračni junak, stotnik Boelke, zrakoplovec.

Nek pariški časopis je 18. oktobra poročal, da je bil Boelke ranjen od francoske kroglje iz protizračnega topa. Nevarno najbrže ni bil ranjen, kajti potem se je Boelkeja še parkrat imenovalo v nemških uradnih poročilih, in 23. oktobra je nemški vojni urad poročal, da je ta zrakoplovec spravil na tla osemintrideseti sovražni aeroplan.

Stotnik Boelke je slovel kot eden najbolj drznih in podjetnih zrakoplovcev v Evropi, katerih je na tisoče.

Večkrat se je pisalo o njem, da je na nenavaden način ušel smrti, uničenih mu je bilo že par strojev, v katerih se je nahajal on, toda on je s svojim življenjem še vedno srečno ušel.

Pričetkom junija se je poročalo, da je spravil na tla svojega osemnajstega sovražnika in da je bil obenem tudi ubit, toda to poročilo se je izkazalo kot neresnično, ko je par dni pozneje Victor Chapman iz New Yorka, ameriški zrakoplovec, ki je nedavno izgubil svoje življenje v boju za Francijo, pisal svojemu prijatelju pismo, v katerem je tudi rekel:

"Preteklo soboto sem na nenavaden način ušel gotovi smrti. Ko sem letel proti domu, sem prišel nepričakovano skupaj z nekim nemškim zrakoplovom. Kroglje so se kar vsipale nadme. Stroj je bil tako pokvarjen, da sem moral gotove dele z roko tiščati, da sem mogel pristati na zemljo, ne da bi se bil potolkel ali ubil. Jaz mislim, da sem imel opraviti z Boelkejem. On ni mrtev, kot je bilo poročano."

Nemčija je o njegovi smrti najbrže zato izdala poročilo, da bi zavezniški zrakoplovci bolj brezskrbno poletali nad nemške postojanke, kjer bi jih čakal 'mrtvi' Boelke.

Boelke je bil večkrat odlikovan in preteklega marca je dobil od nemškega kajzerja osebno pismo.

"Informiran sem, da ste se srečno vrnili iz boja z zavezniškimi zrakoplovci. Nedavno sem vas odlikoval z največjim vojnim redom "Pour le Merite", ker hočem s tem pokazati, koliko važnost polagam na vaša pogumna dejanja, toda nočem zamuditi tega trenutka, ko ste uničili dvanajstega sovražnika — kar se pravi, da ste spravili iz akcije dva zračna škvadrona sovražnika — da vam izrečem še enkrat moje popolno priznanje za vaše velikanske uspehe v zračnem bojevanju."

Kaj je hotel s tem kajzer doseči, si lahko vsak misli, namreč, da je hotel s tem mladega moža navdušiti za nadaljnje uničevanje sovražnih zrakoplovov.

Nemški narod bo slavil Boelkeja kot slavi Muellerja, poveljnika "Emdena", in Weddingena, poveljnika "U-9".

Boelke je veliko pokončal in tako zaslužil, da se je tudi njega pokončalo.

HIŠE NA PRODAJ

nove na lahka odplačila, kakor tudi prazne lote in farme.
Zavarovanje proti ognju.
JOHN ZULICH,
1165 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Kaj je vojna?

Rojakom v Ameriki je znana vojna le iz časniških poročil, iz raznih opisov in pripovedovanj, v resnici je pa ne poznajo in niti ne slutijo, kakšne so njene grozote.

Največja zločinstva

kar jih pomni človeštvo, se izvršujejo zdaj v Evropi. Ljudje stradajo, trpe in umirajo ter zastonj čakajo rešitve.

"Boj proti boju"

to bi morala biti deviza vsakega človeka dvajsetega stoletja. Žal, da imajo še vedno največjo besdo vladarji in diplomati, ki po svoji volji delajo in ukrepejo, kar je

slabo za narod.

Med ameriškimi Slovenci bi ne smelo biti niti enega, ki bi ne bral knjige slavne pisateljice Berte Suttnerjeve

"Doli z orožjem!"

Knjig imamo le še malo v zalogi in zato naj jo vsak, ki jo hoče imeti, čimprej naroči. — Stane 50 centov.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

1. == Ob prelomu.

Dr. BOGUMIL VOŠNJAK.

Do prvega avgusta l. 1915. je bilo ubitih in ranjenih avstro-ogrskih vojakov dva milijona in pol. Ako smo optimistični, bi rekli, da bo vojna trajala še eno leto. Izgube koncem vojne na vsak način ne bodo manjše ko začetkom. Za leto dni bi znašale izgube avstro-ogrske vojske brez vojnih ujetnikov pet miljonov ljudi. Pet miljonov je torej "prelivalo svojo kri za milo domovino".

Slovencev je milijon in pol, Jugoslovanov v monarhiji osem miljonov. Ako vzamemo te številke za osnovo naših računov, pridemo do strašnih zaključkov.

Do avgusta 1915 je torej padlo na bojnem polju 75,000 Slovencev in 400,000 Jugoslovanov. Ako traja vojna še nekaj časa, bo ranjenih in ubitih 150,000 Slovencev in 800,000 Jugoslovanov. Ako računamo, da so ženske polovica prebivalstva, smemo trditi, da bo vsak peti Slovenec ranjen ali ubit.

To so strašne hetakombe človeških žrtev. Ali ni naravno, da se vprašamo: **Zakaj vse to? Ali je to kri prelita za slovensko narodno samostojnost, za boljše gospodarsko in obče socialno življenje naših slovenskih množic?**

Kaka zmota! Nemčija je hotela to vojno, ona jo je pripravljala to vojno tekom štiridesetih let. Vsenemstvo je tiralo slovenske vojake v klavnico In komu v korist? Ti vojaki morajo ubiti slovensko politično idejo, morajo pomagati vsenemštvu do vlade sveta.

Vsenemštvo je prežalo na primeren trenutek, da bi zapalilo ta strašni mednarodni požar. Sarajevski umor je bil samo hinavska pretveza pruskim generalom in kapitalistom in vsenemškim kričačem ki so hoteli svetovno vojno za vsako ceno.

Zaslepljenci bi pa naj verovali, da je Srbija, da so Jugoslovani temu krivi.

Tekom naših izvajanj nam bo mogoče dokazati na osnovi dokumentov vso krivdo pruskega militarizma in vsenemstva. Naša dolžnost ni samo to, nego popolnoma še druga.

V taki dobi, kakor je naša, se odločuje usoda narodov. Kaka strašna zmešanost vlada sedaj glede slovenskih smotrov!

Razpravljati o našem narodnem položaju, svetovati kam nam je treba kreniti, to je prava rodoljubna dolžnost.

Jugoslovani monarhije in češki narod je kakor zatvorjen v ogromni ječi. Ta svet je kakor odrezan od Evrope. Resnica ne zasije v to ječo.

Pa na Češkem je poslednji kmet in delavec prepričan, da je češki narod uničen, ako Nemška zmaga.

Slovenci smo v še hujšem položaju kot Čehi.

Ali so si tudi naši Slovenci svesti, da se slovenski vojaki bojujejo za vsenemstvo? Bojim se, da ne.

Naša domovina je postala dežela denunciacij. Tu ni mesto za svobodo, odkrito besedo. Svoboda in istina sta postali pastorki. — Hlimba, laž, krivica in nasilje vladajo ob Savi in Dravi.

So pa druge dežele na svetu, svobodne, kjer more vsak pisati, kar hoče, srečne in imovite so te dežele, ne nesrečne in bedne, kakor naše.

Tam je vsak državljan svobodne države, ne pa podanik, kateremu zapoveduje velemožna readcijonarna oblast.

In v teh deželah je narod, celokupni narod, ki ima suverensko oblast. On je vladar. Ne zaukazuje mu niti edna rodbina, niti peščica birokratov, ampak sam je svoje sreče kovač.

Iz take dežele prihaja moj glas.

Da bi slovenska kri ne bila prelita zastonj!

Mazzini je nekoč rekel: "Drevo svobode, kakor cipresa, raste sredi grobov".

Dajmo da bo zrastla slovenska svoboda iz trpljenja vseh, ki so bili žrtva železnega pruskega in nemoralnega avstrijskega sistema političnega in socijalnega ponižanja!

* * *

Slovenski narod je podoben trudnemu mlademu potniku. Za njim leži dolina šentflorjanska, dolina dacarjev, denunciantov, malenkostnih pikolovcev, koruptnih fanatikov.

Odkar je izbruhnila vojna, kakoršne ne pomni človeški rod, je ta dolina polna mrtvih in ranjenih, telesno in duševno obupanih in upajočih. Človeška kri se preliva ob bregovih Soče in besede Sočinega pesnika so postale istina.

Mladega potnika spreleti groza in zona, ko gleda to krvoprelitje to bedo, opustošene vinograde, razvaline človeških stanovanj. Bistrim korakom hiti po poti navzgor po brdu.

Samo ena misel ga obdaja: Kaj je tam za goro v dolini, kjer bo slovenski rod živel po tem strašnem klanju narodov? Ali bo to dolina sreče in blagostanja, človeškega dostojanstva in državljanske svobode, ali pa čaka Slovence tam onstran gore še večje hlapčevanje, večja razbitost, odvisnost od tujca, da, morebiti še celo smrt?

Zdi se, da so prišli časi, o katerih nam govorijo preroki, časi, ko se izpolnjuje usoda narodov.

Narodi, stokrat močnejši kot je skromni slovenski, stojijo danes na razpotju, ali naprej k večji sili in mogočnosti, ali v prepad.

Ni bilo še časa v katerem je sfinga zgodovine s tako neprodirnim, trdim, mrzlim licem motrila onega, ki jo vpraša po tem, kaj bo. Ne bo ostal kamen na kamnu. Država, ustave, gospodarska politika, demokracija, etika, vse to bo izšlo iz te ciklopske borbe izpremenjeno.

In v teh dneh moreče negotovosti je naravno, da se zamislimo v usodo slovenskega roda. Ni manjkalo v zadnjih letih svarečih glasov, da Slovenci tavajo ob strašnem prepadu. Sedaj se je odkril ta prepad v vsej svoji grozovitosti ne samo Slovencem, nego vsem narodom, ki se borijo proti Nemčiji. Ne samo Slovenci, nego največji narodi v Evropi so bili v nevarnosti, da podležejo nemški želji po vladi vseta.. V tej dobi nevarnosti slovenski odpor ni bil smotren, neplodno strankarstvo je jemalo narodu najboljše moči in ni dopuščalo, da bi spoznali Slovenci vso nevarnost, katera grozi s severa iz tabora vsenemškega imperijalizma; omejeno samoslovenstvo je hotelo v blaznem herostrastvu ubiti edino našo veliko idejo sedajnosti — jugoslovansko.

To slovensko ladjico brez krmila bi nemški orjak zdrobil kakor otroško igračico, da bi se razletela v drobne kose.

Velika borba še ni končana, pa za vsakega mislečega Slovenca je edina stvar gotova. Vse drugo more biti dvojbeno, samo eno je gotovo. Ako Nemčija zmaga, ni za Slovence več rešitve, naša usoda je zapečatena. Kakor polabski Slovani bi bili Slovenci posvečeni narodni smrti, bi bili vsenemstvu "Volkerduenger", oni gnoj, ki ustvarja v plodni zemlji bujno žetev.

Polabska slovanski kri, spojena s težko germansko, je stvorila prusko junkerstvo. Slovansko renegastvo je jedro današnjega vladajočega razreda v Prusiji in poprusjeni Nemčiji. **Bismark je bil eden najzlahtnejših, najbolj tipičnih zastopnikov tega polabskega renegatstva.**

Dostikrat se je v njem vzbudila stara polabska kri njegovih slovanskih pradedov. V ruski širokosti, v gostoljubnosti dvorcev ruskih velikašev je našla njegova narav nekaj sorodnega, domačega. Ni bilo tudi državnika, ki bi tako razumel in cenil vso ogromno moč ruskega naroda.

Ako podležejo sile, ki se bojujejo proti pangermanizmu, so uničeni Slovenci in Jugoslovani. Kakor je črpala Prusija, ponemčujoča polabske Slovane, novo državotvorno silo iz te spojitve nemškega in slovanskega življa, tako bi moderni Nemci izkoriščali sebi v prid katastrofo Jugoslovanstva.

V Trdinovih bajkah modruje Belokranjec o Nemčiji: Ako se vrže Nemca na tla, se ne more dvigniti: tako neroden je.

Nemci so nepolitičen narod, narod brez politične proznosti, brez političnega daru, brez vsakega zmisla za politično svobodo.

Dvanajst miljonov Jugoslovanov, podvrženih in polagoma asimiliranih nemški kulturi bi dalo nemštvu to, kar mu manjka, politično smisel in preobrazilo Nemce v politično sposobnejši narod.

Ako bi si Nemci dobili pot v Carigrad, Mesopotamijo in Indijo preko jugoslovanskega državnega mrliča, izpremenili bi ostanke jugoslovanske nacije v renegatski življ.

Pa ta življ ne bi bil svobodoljuben kakor svobodna neodvisna jugoslovanska nacija, temveč bi bil življ evropske reakcije, istotako kakor polslovanski Prusi.

Da se ohrani in okrepi Jugoslovanstvo, to je v velikem interesu vseh, ki verujejo v demokracijo, v svobodo in državno sožitje. — skratka v napredek evropske družbe. **Nemčija in Avstrija sta danes meso in kri obče reakcije.**

Smelo smemo trditi, da je evropska civilizacija na razpotju. Ne samo ona, nego veliki narodi, kakor tudi mali.

Slovenci sami niso manj na razpotju. Ako kdaj tekom svojega poutičnega življenja, je dolžnost ne samo slovenske inteligence, nego vseh Slovencev, da v usodopolnem času premišljujejo in se posvetujejo, kojo pot je treba ubrati. Samo narod, kojemu je jasen politični cilj, sme računati na političen uspeh.

Slovenci so tekom poslednjih desetletij tavali v mraku svoje narodne poleksistence brez programa, brez nade, brez jasnih smotrov.

Samomor bi bilo, ako bi nadaljevali v tej smeri. Veliki čas nas mora najti pripravljene.

V težkih dneh so zapisane te vrste, ko čutimo v svoji duši, da se bliža odločitev borbe z vsemi svojimi napreglednimi posledicami, ko se gre za življenje ali smrt velikih narodov, kakor tudi skromnega slovenskega roda.

Glavna temeljna vprašanja slovenske narodne eksistence hočem obravnavati v teh pismih. **Ako bi jih pisal v domovini, obesili bi me avstrijski panduri.** Vem, da bi v časih, v katerih živimo, zadostoval za smrtno obsodbo stoti del tega, kar mi je na duši in kar Vam moram povedati. Pa moja slovenska vest mi pravi: Rekel si in spasil si svojo dušo.

V mali srečni demokratski Švici, v veliki bogati in svet vladajoči Angliji, v proganstvu so pisana ta pisma.

Posvečena so mojemu roku, kateremu je stoletni neizprosni sovražnik zamašil usta, da ne more govoriti.

Ne gre samo za politično ekzistenco Slovencev, nego tudi za njih socijalno.

Čujte besede, ki jih je napisal Mazzini v svojih "Dolžnostih človeka":

"Onega dne, ko bi vi hoteli ločiti socialno od političnega vprašanja in bi rekli: Emancipirati se moramo, kakoršnakoli je ustava, kateri je podvržena dežela, bi se sami podvrgli večnemu socialnemu hlapčevstvu".

Pa ne samo načelo narodne neodvisnosti, kar pomenja obenem tudi socialni napredek, so v nevarnoti za vse male narode brez izjeme.

Zdravi ideali narodne samovlade, občih demokratskih teženj, državljanskih pravic in svobode so uničeni, ako Prusija zmaga.

Nravni temelji mednarodnega življenja so porušeni, ako zmagajo nemška načela državnega nasilja.

Moja namera je, da gledam na slovensko vprašanje ne z ozkega slovenskega stališča. Novi narodi se morajo učiti od onih zapadnih starih naroda, ki so si stekli tekom svojih političnih borb, veliko politično in socialno izkušenost.

Živijo v svobodnih državah, osebna svoboda vsakega državljana je zaščičena na najskrbnešji način, v njih vlada javno mnenje.

Od nemškega imperijalizma jih loči nepremostljiv prepad.

Kam je nam Slovencem kreniti, to je jasno kakor beli dan.

Nemčija je zakleti sovražnik vseh malih držav in malih narodov. Slovenci smo Nemčiji na potu. Pometala bi pa sploh z vsemi "malimi", tudi z onimi, ki je ne motijo toliko kakor mi.

Naša pot nas more jedino le peljati tja, kjer vlada popolnoma politična svoboda, kjer je vsakemu svobodno izrašati svoje misli s peresom in ustmeno.

Ne kot Slovenci in Jugoslovani, ampak kot ljudje iz človeških obzirov moramo biti v odporu proti Prusiji.

Človeško dostojanstvo je samo tam varno pred nasiljem, prava etika more zavladati samo tam v človeških srcih, kjer je državno ustrojstvo svobodno in demokratsko.

Nemška svetovlada, nemški mir pomenja pogaženje človeškega dostojanstva.

Odpor proti vsenemštvu — Avstrija je samo ponižna zaničevana dekla vsenemštva — je dolžnost vsakega Jugoslovana, Slovenca in človeka v obrambo občnega človeškega dostojanstva.

Hiša na holmu.

Roman Romanov.

(Nadaljevanje).

"Kakor sem rekel, Matija: — kmalu bova ločena. — Vsak v eni beznici!"

Matija ga ni poslušal; z rokami je podprl glavo in je mislil bog vekaj.

A Maksa je spreletel mraz. To je konec, konec.... Stopila mu je pred oči železna pravica in kazen....

Na ta način so bili končani njegovi zadnji upi in ga je zagrnila noč bolesti in žalosti. Stopilo mu je pred oči, kako pridejo ponj in ga bodo peljali uklenjenega skozi vas in skozi sredo vaščanov in se je zdrznil. Obstal je sredi sobe in izpregovoril:

"Jaz grem v mesto in se naznanim sam!"

Dolfe je stal pred njim, gledal je v tla in zamahnil z roko.

"Tudi jaz se ne bom skrival po hostah in sit sem že tega življenja! Naj pride že konec!"....

Prenehal je za malo časa in je nadaljeval:

"Zažgite dom! Ti, Matija, zažgi! Ne maram, da bi ga prodajali...."

Dolfe je utihnil in Maks je šel ven. Stopil je pred hišo in se ozrl po lepih in širokih poljih in travnikih. Mehka mesečina je plavala nad njimi in dozdevalo se mu je, kot da pričakujejo nekoga v takem miru in tišini. Pričakujejo nekoga, ki bo prišel in jih bo obdeloval z ljubečimi in skrbnimi rokami....

Tako se mu je dozdevalo in žalostno mu je bilo....

Pozna ura je prihajala in po vasi je bilo vse mirno. Stopil je v svoj dom in obstal sredi sobe. Tedaj je nekaj stisnilo njegove prsi. Kakor bi ožele železne roke njegovo srce in bi zadnja kaplja krvi kanila iz njega.... Sobica je bila domača in prijazna in zdelo se mu je, kot bi hodil po njej materin duh. Ozrl se je k peči: tam je sedela ob takih večerih njegova mati.... Neskončna bolest je stisnila ujegove prsi in plašno je odšel. Ko je zapiral vežne duri, se mu je zdelo, da sedi mati pri ognjišču in joka in gleda za njim s solzami v očeh....

"Kje je moj Maks? — Pridi mi na prsi, ti dete moje!"....

Kakor bi čul njen ljubeči in davni glas in kot bi jo videl.... Vrnil se je in sedel na ognjišče. Čisto temno je bilo krog njega in z rokami je zakril svoj obraz. — Sklonil se je globoko dol in dve solzi sta prileteli iz njegovih oči: čisto drobni sta bili in izginili sta v kratkih trenotkh....

Vstal je in odšel. Ko je šel mimo okna Anine sobice, je potrkal na šipo in izpregovoril s krepkim glasom:

"Anica, Anica, bodi srečna!"...

Hitro je stopal po cesti dol proti mestu in jegovi koraki so odmevali v spomladansko noč.

VI.

O pomlad, ti podoba ljube mladosti, kdo ne bi bil tebe vesel? —

In komaj je prišla v deželo, in že je zelenel travnik in gozd. Ves je oživel. Šumelo je v vrhovih in po grmovju in grmičevju je šuštelo in po tleh med steljo in gozdnimi rožicami je vršelo in se gibalo. Cvetele so rože po poljanah, kvišku so dvigale svoje glavice in lahka sapica jih je zibala v zadovoljnih sanjah. In cvetelo je drevje: kakor veliki in lepi šopki so stala krog hiše sadna drevesa, vesele ptice so letale po njih in so pletle gnezda in pele živahne pesmi.

Iz prijaznih višin se je smejalo spomladansko nebo in solnce je pozdravljalo vdano in ljubeznjivo.

Sijalo je po Holmu in po vasi, ki je bilo polno govorice v njej. Približali so se mračni dogodki, slutnje so se uresničile — prišlo je na dan in se je zjasnilo.

Novica o Joštu je zašumla po vasi in je hitela od hiše do hiše. Nekateri so se zdrznili in so gledali s preplašenimi očmi; drugi so zmajevali z glavami in govorili z važnimi besedami:

"Sedaj se je pričelo in bo šlo po vrsti naprej! Vedeli smo, da mora priti...."

Hiša na Holmu je stala mirna in zapuščena. Nihče ni hodil po dvorišču, nikogar ni bilo pred hišo in njive in trate so stale nedotaknjene. Trava je rastla po njih in poljske rože so cvetele tam. — Vaščani so gledali z začudenimi očmi in polglasno so se izražali:

"Kako zapuščeno, ej, kako žalostno!"

In temu in onemu je bilo žal Maksa:

"Dober fant je bil, drugi so bili krivi!.." Vaške ženice so govorile žalostno in poljokaje: "Ej, dober fant je bil, ej, kako je ljubil svojo mater! — Na grobu je jokal na glas kakor otrok.... Ej, kako je ljubil svojo mater!"....

In brisale so si solze iz oči in težko jim je bilo pri srcu.

Tako je bilo po vsi vasi polno govorice in tudi do župana je prišla. Bil je človek, ki misli hladno in mrzlo in obsoja brez srca. Govoril je s svojo ženo in mrak je ležal na njegovem obrazu.

"Maks je šel sam in se dal zapreti."

Pogledala ga je in začudenje se je razlilo po njenem obrazu. Spomnila se je hčere, ki hodi po hiši bledih lic in žalostna. Včasih bi ji bila rada rekla o tem, a je zamolčala. Menila je, da je bolje tako.

Ana je bila potrta in je preživela mnogo noči brez spanja in počitka. Njena mlada in lepa prva ljubezen je bila uničena, strti so bili njeni sladki upi in v nič so se razgubile prve pisane sanje njene ljube mladosti.

Včasih je slonela in govorila obupno in s solzami: "On ni kriv, zaplejali so ga, zapeljali!.... Tako me je rad imel, tako rad!"....

In potem se ji je zdelo, da je mrtvo njeno srce in je mislila na smrt: umrla bo in tako bo končana zadnja bolest....

Ali tuintam so se ji vzbudile mogočne misli; bile so vse krepke in ljubila jih je. V takih trenotkih je želela, da bi rešila Maksa, da bi sprala z njega vsako nečast.... In sanjala je o velikih močeh in o velikem oblastvu.... Bile so same sanje, a rada jih je imela, ker so ji nudile tolažbe.

(Konec prihodnjič.)

Podpredsednik Kitajske republike.

Peking, Kitajska, 30. oktobra. General Feng Kvo-čang, pristaš predsednika Li Juan-hunga je bil danes izvoljen za podpredsednika kitajske republike.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Castello.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjevec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Nokomis, Ill. ni okolica: Math. Galshek.
Sa. Chicago, Ill.: Frank Černe
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Kans.: Frank Rešetič.
Oglesby, Ill.: Matt. Hribernik.
Waukgan, Ill. in okolica: Frank Ptkovšek in Math. Ogrin.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Bok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schneller
Mineral, Kans.: John Stalc.
Rings, Kans.: Mike Pancil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Calumet, Mich. in okolica: Pavo Shalitz, M. F. Kobe in Martin Rade.
Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.
Sa. Range, Mich. in okolica: M. U Likovich.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc in Jakob Petrich.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gonile Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pesnik.
Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.
Montenegro, Minn.: Geo. Mavrin.
New Duluth, Minn.: John Jerina.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Dawson, N. Mex.: Mike Krivec.
Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka
Barberton, O. in okolica: Math. Kramar in Louis Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik, John Prostor in Frank **Meh.**
Lorain, O. in okolica: J. Kumše in
Niles, Ohio: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Burdine, Pa. in okolica: John Dmšar.
Canonsburg, Pa.: John Kokilich.
Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Subor
Export, Pa.: Frank Trebetu.
Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben in Math. Kamin.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Irvin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schulta.
Moon Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakshe, I. Podvasnik, I. Magister in U. R. Jakobich.
South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerij.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Šeme in J. Peternel.
Tooele, Utah: Anton Palčic.
Winterquarters, Utah: L. Blaftch.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: J. Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: A. Kornchan.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pesdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Aug. Collander.
Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin in Martin Kos in John Stampfel.
West Allis, Wis.: Frank Skok in Anton Demšar.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina

Slovensko katoliško

podp. društvo sveto Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 535, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 609 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA".

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Abecednik nemški	—.25
Ahnov nemškoangleški tolmač, vezan	—.50
Cerkvena zgodovina	—.70
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	—.50
Slov.-angl. in angl.-slov. slovar	1.50
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Doli z orožjem!	—.50
Božični darovi	—.15
Hubad, pripovedke, 1. in 2. svezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Na različnih potih	—.20
O jetiki	—.15
Odvetniška tarifa	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Titanik	—.30
Trojka, povest	—.50
Vojna na Balkanu, 13. zvez.	$1.85
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Zgodovina slov. naroda 5. svezek	—.40
Življenja trnjeva pot	—.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

RAZGLEDNICE:

Newyorške s svetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.20
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali	—.10
veliki	—.25
Avstrijsko-Italijanska vojna mapa	—.15
Balkanskih držav	—.15
Evrope	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	$1.50

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnino je pri vseh zneskih že v ceni vračuna.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way ob Rock St. Homestead, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Peaji Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Kasnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov ni ne bode ozirala.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Težko potovanje.

Rusko spisal S. Gusev-Orenburgskij. — Za G. N. priredil **A. A.**

I.

Vlak se je počasi pomikal proti Čeljabinsku.

Na neki obgozdni postaji je vstopil bled, šibek in na prvi pogled nenormalno majhen mužik, smuknil je v voz tretjega razreda in pričel streljati z očmi iz enega kota v drugega.

Pod pazduho je tiščal nek umazan zavoj, ki je bil gotovo zelo lahak, kajti pri kretnjah ga ni niti najmanj oviral. Najprej je mužik poskusil klop za vratmi, toda tisti trenutek, ko se je vsedel, je tudi vstal, ko je zapazil čokato osebo upokojenega stotnika, ki je imel na dveh klopeh naložene razne ropotije. Pogled, s katerim je ta vpokojeni stotnik pozdravil malega mužika, je bil tako oster, da ga je pognal na drugi konec voza kot bi mu podžgal.

Pričel je tekati iz enega konca v drugega in gledal, kje bi se dalo dobiti kaj prostora za njegovo neznatno osebico.

Vstavil se je pred neko drugo klopjo in ponižno pozdravil gospo, ki je ležala zleknjeno na njej, s tančico preko rame in knjigo v roki.

"Gospa, se ne bi, prosim, nekoliko odmaknili, da bi se mogel revež vsesti semkajle? O, prosim, gospa, umaknite nekoliko vaše noge", je cvilil mužik.

"Oh! Oh!" se je gospa nervozno vzravnala, da ji je padla knjiga na tla. "Kaj pa je, česa hočeš od mene?"

"Samo nekoliko prostora, prosim, gospa", je zajavkal kmetič.

"Oh, ne dotakni se me s tistimi umazanimi rokami! Ali ni tukaj poseben voz za kmete? Proč, proč od mene!"

Poskala si je svilnat robec in si zatisnila nežni nosek, da ji ne bi uhajal notri neprijeten duh, ki je prihajal od mužikove malenkosti.

Mužik je videl, da je zastonj vsaka beseda; hitel je zopet iz enega konca v drugega, in — glej! — kot mačka je bil kar naenkrat pri neki klopi, na kateri je zapazil sedeti ogromnega možakarja z dolgo brado in ostrimi očmi.

"Brat, brat!" je pričel ničevi možiceelj z veselim, tenkim glasom, "pusti me zaboga, da se vsedem poleg tebe. Saj ne grem daleč. Veš sprevodnik pa najprej zapazi tistega, ki stoji. Pusti, da sedem tukajle. Saj grem samo do prve postaje, mogoče bom šel do druge."

Veliki možakar, ki je bil tudi kmet, je pritlikavca nekaj časa tiho gledal, ga meril z očmi od nog do glave in zopet od glave do nog, ter se končno brez besede pomaknil nekoliko nastran, da se je mogel mali vsesti.

"Ali nimaš karte?" — ga je vprašal bradati.

"Nimam, brat, tako sem potoval že več tisoč milj."

Komaj je zgovoril te besede, ga je napadel tak kašelj, da se mu je zresilo celo telesce. Nek uradnik s črnimi lasmi in brado, oblečen v uniformo, ki je sedel kri nasprotnem oknu, kadil cigaro in puhal dim v okno, se je ozrl na kmetiča ter nato zopet pogledal skozi okno ter puhal dim v šipo.

"Kaj pa si ti? Delavec?" ga je vprašal bradati mužik, ko je ponehal kašelj.

"Ne, jaz grem zdaj v nek nov kraj.... V Sibirijo.... Bom tam živel."

"Takooo!?"' se je začudil bradati in dvakrat pokimal. "Kako pa misliš, da boš prišel v Sibirijo brez karte?"

"To bo Bog da!.... Kot bo Bog hotel."

"Toraj tudi denarja nimaš?"

"Denarja? Oh, kajpaše! Denar ni nič. Jaz ga lahko zaslužim, ako delam. Toda.... toda, nekaj drugega me skrbi, veš.... veš jaz nimam dokumenta."

"Ti misliš, menda, da nimaš potnega lista?"

"Da, potnega lista nimam, to je najslabše, kar je."

Bradati mužik se je namuznil in njegov pogled je postal še bolj mrk.

"Kako pa je potem to?" je rekel dalje bradač. "Nimaš ne karte, ne denarja, ne potnega lista, pa vseeno greš?"

"O.... kar tako, grem.... Pričel sem v eČrnigovu.... Nekaj časa na vlaku, nekaj časa peš...."

"Če ni drugače, menda, pa palico zajahaš", je pripomnil uradnik pri oknu, ki je kadil cigaro in puhal dim v šipo, nakar se je pričel na ves glas krohotati ter se potem obrnil proti oknu.

Mali mužik se je kar naenkrat oživel.

'Da, da, ravno tako je, gospod', je pritrjeval mali mužik med smehom.

"Toda, prijatelj, tebe bodo nazaj poslali", je bradati mužik dalje izražal svoje začudenje. "Boš videl, nazaj te bodo prignali in te zaprli, da boš videl dovolj ječe, ne da bi ti bilo treba hoditi v Sibirijo."

"A ljudje pravijo, da te ne pošljejo nazaj. V naši vasi je bil nekoč nek vojak, — zelo izkušen človek.... No, in on je nam pravil, da so tam nekje v Sibiriji kraji, o katerih oblasti čisto nič ne vedo. Tam nekje je velikansko močvirje, ki je tako veliko, oh veliko, da si ne moremo misliti, večje kot tisoč vrst. Peš ali pa na konju ne more nihče preko, kvečjem kaka veverica pride čez. Na eni strani je morje, na drugi strani je turška dežela, prav tista dežela, kjer Turki žive. Tudi Kitajska ni daleč od tam. In prav v sredi tega močvirja je velik gozd. Vojak je rekel, da je velik, zelo velik, strašno.... Niti enega ni v celi deželi, da bi bil večji. In tam v tistem gozdu rastejo vsakovrstna drevesa, — smreke, hrasti, jelke, lešniki, in ti rastejo kot trava, pa nihče jih ne seka. Vsak jih lahko poseka kolikor jih hoče, nihče mu ne bo rekel besedice.... In prav v sredi tega gozda je vas, — o, kaj pravim, to ni vas, to je večje kot kako mesto.... In oblasti ne vedo popolnoma nič o tem selu — o tem, tem mestu, dozdaj še niso mogle najti pota."

"Meni se zdi, da se ti bojiš oblasti", je rekel uradnik pri oknu in se smejal.

"No, gotovo, da se bojim, gospod. Kdo se jih pa ne", je odgovoril mužik resno. "Oblasti so vendar naši očetje. Kaj bi pa bilo brez oblasti? Če bi se ljudje ne bali oblasti, bi podivjali."

"Toda, kako boš pa ti prišel v tisti kraj, saj praviš, da še oblasti zanj ne vedo?" ga je dalje vprašal bradati možakar, ki je bil v velikem dvomu.

"Kaj je pa z Bogom, a kaj bo pa Bog naredil", je pričel pojasnjevati pritljikavec." — "Misliš ti, da bo Bog dopustil, da bo tak revež kot sem jaz vzel žalosten konec na kaki cesti ali pa v močvirju?"

II.

Vlak je drdral naprej škripaje in ropotaje.

Noč je prihajala skozi okna v neprijazne vozove

"In poleg tega pa", je pričel zopet mali mužik, "lahko pristopiš h kaki občini. Izkušeni ljudje so včasih rekli, da te ne pošljejo nazaj, ako spadaš h kaki občini."

"Da, toda kdo te bo pa sprejel v občino brez potnega lista?"

Bradati mužik je zopet zmajeval z glavo, češ, da se ne strinja.

"Oh, mene bodo vzeli."

"Ne bodo te ne brez potnega lista. Če nima človek potnega lista, je ravnotako kot bi ne živel. Samo psi so lahko brez potnih listov. Seveda, Turek je tudi lahko brez njega, toda jaz mislim, da raditega, ker je Turek ravno nekaj takega kot pes, namreč brez naše vere. Ampak Kristjan, pravi Kristjan pa ne sme biti brez potnega lista."

"Dobro, kje ga naj pa dobim?" je skoro zavpil mali revež s piskajočim glasom in napravil pri tem kretnjo kot bi se prav zavzeto zagovarjal. "Vzemi, naprimer, moj slučaj. Jaz sem silovito reven, tako reven, da mislim, da ni nikjer bolj revnega človeka. Jaz mislim, da meni ne preostja drugega kot smrt. Vedno lačen in reven, vedno.... Jaz moram vendar nekam naprej, da dobim kako zemljo.... In vidiš, zdaj pa grem brez potnega lista, ker moram. — Najprej sem šel k vaškemu uradniku. 'Takole in takole je', sem rekel, 'Ivan Petrovič, daj mi potni list, da bom šel naprej in poiskal kak kos zemlje, da mi bo mogoče živeti'. In on mi je pa rekel: 'Oh, jaz ne morem ničesar napraviti; ti moraš k vaškemu načelniku'. — Pa sem šel naprej k vaškemu načelniku. On mi je pa rekel: 'Pojdi k oblastniku'. In oblastnik me je odpravil z besedami: 'Jaz ne morem ničesar napraviti, pojdi k gospodu, to je od njega odvisno'."

"H kateremu gospodu?"

"Oh, k uradniku od zemstva. No, in tako sem šel k njemu. Ta mi je pa, kar povedal, kar je mislil: 'Ti si to neumnost kar lepo iz glave izbij in pozabi. Veš, to je vse skupaj budalost'. — Da, budalost, kako mi otroci stradajo in napol goli okoli letajo."

"Kaj, ali imaš tudi otroke?"

"Gotovo!" je odgovoril mali mužik napol kislo, napol resno. "Tri".

"Kako pa, da si jih mogel zapustiti?"

"Oh, Bog bo zanje skrbel. Jaz jim nisem v nobeno dobro. — Kaj jim morem jaz pomagati? Otroci morajo stradati, če sem jaz pri njih, ali pa, če nisem.... Takoj, ko se bom nastanil v Sibiriji, jih bom dobil k sebi. Na, poglej, — jaz nimam nobenega konja, zemlje nimam toliko, da bi se mogel živeti, kolikor jo imam, je je toliko, da vse kar pridelam moram dati Cerkvi, poleg tega pa še cerkvi veliko dolgujem, — petdeset pudov žita. To žito sem si sposodil ob različnih prilikah. Tako je, vidiš, da moram delati le za Cerkev in za dolg. Potem pa duhovnik tudi zahteva, da zanj delam, da mu tako z delom plačujem dolg, ki je prišel na mojo glavo s krsti in pogrebi. Zdaj vidiš, kako se mi godi, — pa te vprašam kot poštenega moža: ali je to budalost.... Tožil sem gospodu od zemstva, da sem na slabšem kot kak ptič. 'Poglejte', sem mu rekel, 'vsaka vrana ima boljše kot jaz. Jaz živim v hiši mojega brata. On je pri vojakih, — ko bo prišel domov, me bo ven vrgel, in kaj bom počel potem z otroci.... Jaz sem kukavica brez gnezda, gospod.' Mislil sem, da ga bom omehčal."

"In kaj je rekel?"

"Smejal se je.... 'Da, da', je rekel, 'vidim, da si kukavica, pa še prav neumna. Slabši si kot vrana. Ti ne moreš živeti tukaj brez drugih pomoči, pa misliš, da boš mogel v Sibiriji? Ne, jaz te ne pustim. Ti si to neumnost lepo iz glave iztepi. Ne boš šel. — Kar jaz rečem, pri tem ostanem'.."

Mužik je pričel zopet kašljati, da se je pričel skoro vsem smiliti; cel se je stresal in nekaj krvi mu je šinilo v obraz.

"'Kar jaz rečem, pri tem ostanem', je rekel", je nadavljeval mužik, ko je kašel ponehal. "Tako je rekel gospod, jaz sem si pa mislil: 'Ti gotovo ne boš šel zame delat, da bom plačal dolg!' Tako sem se mislil, spravil moje stvari skupaj in neke temne noči sem jo pa pobrisal iz vasi...."

Kot bi odrezal je mužik prenehal s svojim pripovedovanjem. — Nekdo pri vratih je namreč zavpil:

"Sprevodnik prihaja!"

III.

Mužik ni vedel, kaj bi naredil, tekal je od tam zopet tja in narobe, od vrat do okna in potem zopet do drugega okna.

Pod klopjo, na kateri je sedela tista gospa, s katero je imel mužik že nekoliko izkušnje, je bilo nekaj prtljage, toda poleg tega še toliko prostora, da bi lahko naš neznatni mužik popolnoma lahko skril svoje telo. Na kolena je padel před gospo in jo prosil jokaje in stokaje:

"Milostiva, pustite me, prosim vas, pustite me pod klop."

Gospa je bila zopet pokoncu, odložila je knjigo in pričela nervozno mahati z rokami in tožiti:

"Oh, oh! Kdo je to. O, zopet..."

"Gospa! Milostiva!.... On prihaja...."

"Proč, proč nesnaga. Česa hočeš od mene?"

"Gospo, milostiva! Prosim, prosim, pustite ubogega moža.... Čisto nič ne bom vam prizadejal... Tako pri miru bom...."

"Tukaj, sprevodnik!" — je nenadno zavpila gospa.

Kmet je bežal proč — in potem, ko je videl, da ga je hotela le prestrašiti, je padel zopet na kolena in še enkrat zaprosil s tako milim glasom, da bi se ga nevemkdo vsmilil:

"Oh, prosim, gospa!"

V tistem trenutku se je pa nekaj zgodilo. — Oni uradnik pri oknu, ki je kadil cigaro in dim v šipo puhal, je pričel vleči prtljago iz pod klopi in zaklical magično besedo, ki je imela posledice, da se je mužik že naslednji trenutek nekje drugje znašel:

"Tu notri!"

Kot bi ga bil veter odnesel, ni bilo mužika nikjer. Sekundo pozneje se je pa čulo po vozu:

"Listke prosim, listke".

Sprevodnik je ponavljal te besede in ščipal karte, medtem jih je pa nadzornik za njim pregledoval.

Ko je bil sprevodnik gotov s ščipanjem kart, je pričel gledati pod klopi.

Povsod je pogledal, le pod tisto ne, na kateri je sedel oni kosmati uradnik, ki je kadil in dim v šipo puhal, kajti njegova uradniška obleka je sprevodniku jamčila, da je okoli njega vse v redu. Uradnik je sedel mirno, resno, zroč v tla in kadil. Mužikov čevelj je gledal izpod klopi in se skoro dotikal svetlih čevljev nadzornika, ki je stal poleg. Na mužikovih čevljih je bilo blata, da so se lahko človeku smilile njegove šibke noge, ki so morale prenašati tak tovor.

"Listke, prosim, listke!" — Sprevodnikov glas je prihajal iz sosednjega voza. Izgledalo je že, da je mužik varei.

Toda, ona gospa, ki je s stegnjenim vratom čakala, kdaj bo sprevodnik našel mužika, je vstala, stopila k vratom, in na obrazu ji je bilo videti zloben sklep.

"Sramujte se, gospa, je zaklical bradati mužik, ki je menda uganil, kaj namerava, toda bilo je že prepozno.

Ona je že spregovorila s svojim aristokratičnim glasom:

"Gospod, nadzornik, nekega potnika niste opazili."

Takoj naslednji trenutek sta bila oba, sprevodnik in nadzornik, v našem vozu in sprevodnik je pričel vleči mužika za umazane čevlje izpod klopi.

Potniki so hiteli vsi na lice mesta. Celo vpokojeni potnik je pričel stegovati svoj grob obraz preko ram drugih.

"Pojdi ven! Brž, brž!"' je vpil sprevodnik ter poskušal potegniti izpod klopi potnika brez karte.

"Vaša milost...." je zajavkal mužik pod klopjo, ne da bi prišel ven.

"Ven, ven! Ali ne slišiš?" — Sprevodnik je postajal jezen. — "Takoj ven!"

Potrt, napol mrtev, tresoč se po vsem telesu in poleg tega še kašljajoč je prilezel izpod klopi ubogi mužik.

Nadzornik je motril njegov usmiljenja vreden obraz, videlo se mu je, da bi se mu rad nasmejal, toda postopati je menda hotel kot uradnik.

"Kje imaš karto?" — ga je nahrulil sprevodnik.

"Vaša milost, izgubil sem jo. Bog mi je priča.... Ako ni res, se lahko...."

"Kje si prišel gori?", je zavpil zopet sprevodnik.

"Na zadnji postaji, vaša milost. Naj se nikdar ne premaknem s tega mesta, ako.. Izgubil sem karto in menda pamet tudi, jaz mislim, da je pod klopjo."

Mužik se je poskušal nasmejati in res je spravil skupaj zelo bridek nasmeh.

Nadzornik je bil tiho.

"Ni res, ni res", je pričela brusiti jezik ona gospa. "On je v vozu že dolgo časa.... Kako morete take ljudi pustiti notri.... Saj nismo varni pred njimi, saj vendar lahko kaj vkrade, ali pa celo koga umori."

Piščal se je oglasila v daljavi.

Vlak je pričel počasneje sopihati.

"Na tej postaji boš šel doli", je rekel sprevodnik in je pričel porivati mužika proti vratom.

Nadzornik je vljudno stisnil gospej roko in se ji zahvalil za njeno prijaznost in naklonjenost. Ona je bila nadvse srečna. Potniki so pričeli o dogodku razpravljati. Nekateri so obsojali kmetiča, drugi so se zgražali nad nesramno damo, tretji so se pa celi stvari prav od srca smejali.

Vsi so govorili, le oni uradnik pri oknu, ki je kadil cigaro in puhal dim v šipo, je bil tiho; — in bil je menda edini, ki je videl, ko sta dva orožnika peljala malega mužika po peronu, ki so ga obsvetovale zakajene svetilke.

Protest

Društvo sv. Ime Jezus št. 25 J. S. K. J. v Evelethu, Minn., je na svoji redni seji sklenilo poslati sledeči protest proti pisavi "S. N." zoper nesramno pisavo čez našo slavno Jednoto.

Mi člani društva št. 25, zbrani na redni mesečni seji, se zgražamo in obsojamo lažnjivo in nesramno napadanje lista "S. N.". Mi smo opazovali delovanje delegatov na 10tem glavnem zborovanju in se zgražamo nad predrznimi lažmi omenjenega lista v štev. 71, dne 3. oktobra, ker laže, da so delegati dremajoče zapravljali zlati čas konvencije. Obenem tudi izjavlja, da jih ni bilo 15 navzočih, kar pa ni resnica. Manjkala sta samo dva, ki sta bila poklicana brzojavnim potom domov.

In to si upa trditi glasilo onega, ki je pihnil Slovence in Hrvate za $750,000. Resnica je, da je bilo navzočih 71 odbornikov in delegatov. Člani našega društva so pridno hodili poslušati. Zatoraj, ker smo poslušali, znamo, da je vse, kar je pisal, nesramna laž. Zatoraj svetujemo "S. N.", da naj pometa pred svojim pragom.

Za društvo sv. Ime Jezus št. 25,
Eveleth, Minn.:
George Kotze, predsednik.
Louis Govže, tajnik.
Anton Fritz, zastopnik.

Iz Švice se poroča, da se je 'Deutschland' potopila.

Ženeva, Švica, 30. oktobra. — "National Zeitung" v Bazlju je prinesla neko novico, da sta se potopila oziroma sta bila vjeta oba nemška trgovska podmorska čolna — "Bremen" in "Deutschland".

"Bremen" ni nikdar prišel v Združene države, niti se ni vrnil nazaj. "Deutschland" je šel na drugo potovanje v septembru pod imenom "Weser", toda popolnoma gotovo je, da je ta submarin zadela "Bremenova" usoda.

"U-53" je šel na potovanje, da bi jih poiskal, toda kot znano, ni našel nobenega sledu.

Da sta ta dva submarina izgubljena, ni bilo uradno priznano.

Tri dni brez mesa.

Poveljnik v mestu Belgrad je dal povelje, glasom katedega sme prebivalstvo v Belgradu samo tri dni jesti meso. Ti dnevi so: Nedelja, torek in četrtek. Vse ostale dni v tednu morajo biti mesnice zaprte.

Ob teh dnevih se tudi ne smejo klati svinje izpod 80 kil. Kdor prekrši to povelje, se kaznuje z globo 1000 kron, odnosno z zaporom treh mesecev.

Goriški Slovenci.

'Slovenski Narod' z dne 16. septembra piše:

O goriških Slovencih in o Gorici pišejo laški listi, med njimi pišejo prvovrstni laški pisatelji. — Rimski univerzitetni profesor Salvenini piše v 'Secolo' o Gorici, in v tem članku pravi Salvenini, da je bilo v Gorici pred vojno 7600 Slovencev, a drugih narodnosti 12,000, toda misli, da je država te številke pomešala, tako da je v resnici prišel en Slovenec na dva Italijana. Salvenini živi daleč od Gorice in je slabo informiran o položaju v Gorici pred vojno. Revizija prebivalstva v Gorici je izkazala, da stanuje tam 10,000 Slovencev, in sigurno je, da je vladno štetje pridjalo še najmanj 2000 Slovencev k Italijanom. Revizija je bila izvršena v nekoliko dneh. Resnica je, da je bilo v Gorici pred vojno 12,000 Slovencev; 12,000 Italijanov in 3000 Nemcev.

Pravih Italijanov je bilo v Gorici le od 2000 do 3000. (Nadalje je članek od avstrijskega cenzorja zaplenjen).

Nadzorovanje uživanja mesa.

"Narodni List" v Zadru poroča:

V sredo, 19. septembra, je policija obiskala nekatere hiše, da se prepriča, če se spolnuje postava o uživanju mesa. Meso uživati v sredo je prepovedano.

Policija je dobila mnogo oseb, ki so uživale meso v sredo, namreč ono meso, katero so kupile v torek, pa niso v torek povžile. Ker je pa vživanje mesa v sredo prepovedano, je bilo 12 oseb strogo kaznovanih.

Kave ni v Ljubljani.

"Slovenec" piše dne 19. septembra:

Kaj je vzrok, da je v Ljubljani zmanjkalo kave? Dvajset trgovin je treba obleteti, predno se vam posreči dobiti četrt kilograma kave. Mleka primanjkuje, kave ni dobiti, ljudstvo bo pač moralo se zadovoljiti z vodo.

V Nemčiji je dovolj kave, vojajaki jo tudi dobivajo v dobrih množinah na fronti, toda civilno prebivalstvo jo močno pogreša.

Trnovlje.

Anton Medved.

Današnji svet je ves učen:
Modruje doktorjev na kupe,
in vidijo čutila že
skoz Roetngenove lupe,
in trapi tudi ženščine
preklicana pokora,
da se uče latinščine —
o tempores, o mora!

Čestitam ti k drami prav rad umetnik.
A pazi: Vsled preobilnih repri
duh igre duha nam tako potlači
da bomo nazadnje vsi rokovnjači
da bomo nazadnje vsi rokov
njači! —

Virginija bo "suha".

V torek ob polnoči bo postala država Virginia "suha".

V Petrogradu primanjkuje hrane

Petrograd, Rusija, 29. oktobra "Reč" piše, da je notranji minister Protopovov prosil vojaške oblasti, da dajo nekaj hrane, katero morejo utrpeti, na razpolago civilnemu prebivalstvu v Petrogradu in Moskvi, kjer je zadnje čase veliko pomanjkanje.

Vse to je pripisovati nepopolni železniški zvezi. — Hrane je v Rusiji veliko, toda težkoče so v železniškem sistemu.

Kdaj bo konec?

Ves svet napeto pričakuje konca najstrašnejše vojne, kar jih pomni svetovna zgodovina.

Vsak človek premišljuje, kdaj bo konec tega strašnega klanja, kdaj se bo ljudstvo toliko izpametovalo, da bo samo izrazilo svoje misli in želje ter se ne bo več pustilo diktirati od svojih kraljev, cesarjev, diplomatov in državnikov. Ni dovolj, da bere človek samo dnevne novice, pač pa mora dobiti tudi nekak pojem o notranjih zapletljajev v raznih državah, o raznih političnih spletkah, o vzrokih sedanjega klanja, ki se le površno omenjeni v časopisju. O vsem tem razpravlja na dalgo in široko naš **"SLOVENSKO-AMERIŠKI KOLEDAR"**, ki se že pravi pridno tiska in bo v najkrajšem času izšel. Ker letos ni mogoče dobiti iz starega kraja nobenega koledarja in nobene pratike, je umevno, da bodo posegli po njem vsi ameriški Slovenci.

Ker smo ga tiskali le omejeno število, ga naročite takoj. — Cena je isto kot lansko leto.

"SLOVENIC PUBLISHING CO."
82 Cortland St., New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postrežani.

Pozor rojaki!

Ravnokar je dotiskana velevažna in velezanimiva slovenska knjiga:

SLOVENIJA VSTANI!

izpod peresa Dr. Nike Zupaniča.

Knjiga govori o sedanji nalogi in bodoči vsodi slovenskega naroda.

Pet tisoč izvodov je bilo poslanih našim vjetnikom v Rusijo, pet tisoč jih je na razpolago ameriškim Slovencem.

Rojaki, sezite po najzanimivejši slovenski knjigi, ki je bila kdaj tiskana v Ameriki!

Stane samo 50 ct. in se dobi pri:

Dr. N. Zupaniču,

1369 E. 40 St. **Cleveland, Ohio**

Iz modernega sveta.

Roman. Spisal Fr. S. Finžgar.

(Nadaljevanje.)

XIII.

Seme je šel tisti večer v mesto in od veselja pil kakor hajduk. Žvižgal je in hodil poskakovaje. Včasih se mu je korak zapletel.

Ko je dospel do tovarne, je naenkrat obstal, kakor bi se česa domislil. Zavil je na desno ter šel po cesti pod kontrolorjevo stanovanje. Iz spalnice je gledala skozi temne zavese modla zelena luč Seme se je naslonil ob platano, ki je rastla ob poti, in strmel v zeleno svetlobo prvega nadstropja. Roko je včasih iztegnil, kakor bi hotel doseči gardine in jih razgrniti na dvoje. Sunkoma so prihajali iz njegovih prs vzdihi: "Luci — Luci — Luci!"

Za nekaj časa je obmolknil, glava se mu je sklonila na prsi, kakor bi trudna hotela zaspati. Poglobil se je v omamne misli. Slišal je šumenje vroče krvi po žilah na senceh, kakor šum potoka za njegovim hrbtom — — —

"Prosim, gospod nadzornik, ne zamerite! Prehladili bi se..."

"Kaj? kaja?"

Seme je jezno skoro zakričal, odstopil od drevesa in se postavil tesno pred Klešmana, ki se mu je globoko klanjal.

"Kaj tebi mar? Čemu laziš za menoj? He?"

"Lepo prosim, ne zamerite; čakal sem pri vratih, ker so že drugi vsi doma. Slišal sem vaše korake; ker pa vas le ni bilo, sem se bal, da ne bi sedli in se prehladili. Saj vem, vroče vam je bilo, ker ste hitro hodili, pa ste se šli hladit. Lepo prosim, ne zamerite!"

"Pojdite z menoj!"

Klešman je pomežikal in stopal za Semenom. Njegove zelene oči so se bliskale v mesočini kakor mačku. V žepih je meneal z rokami in v glavi je snoval zločeste misli: — "Čakaj me, fantiček! Misliš, da te nisem slišal, kako si vzdihoval po kontrolorki, zaljubljeni muc! Dvajset piv plačaš ob priliki; sicer te pa zatožim staremu, da te sklofuta, frkolin!"

"Toraj so vsi doma?"

"Prosim, gospod nadzornik, vsi."

"Zaklenite in pojdite z menoj v stanovanje!"

Klešman je obrnil ključ in šel za Semenom. Potoma si je oblizoval brke.

"Odprite ta-le zaboj!"

"Precej, prosim, gospod!"

"Koliko steklenic je še v njem? Dobro poglejte!"

Seme je slačil suknjo.

"Ena, dve — — — pet. Pet, prosim!"

"Na mižo žnjimi! Tam-le so kozarci!"

Seme nalije dve čaši.

"Povejte, ali ste mož, ali ste baba?"

"Oh, lepo prosim, saj me poznate!"

"Roko in častno besedo!"

Klešman mu poda roko.

"Tako. Dobro! Poznate vi doktorja?"

"Če ne zamerite, bolje kot vi."

"Toraj, kaj je on?"

"On — he — pa ne me izdati, prosim, — on je — lump!"

"Lump! — Pijva!"

Trčila sta in izpila.

"Temu moramo zakuriti pod nogami!"

"Jaz cepim že drva!"

"Klešman, ti si lisjak! Iztuhtaj kaj zvitega."

"Postavim, zanemarjanje službe!"

"Kaj takega, da!"

"To je lahko. Saj vidite, koliko ljudi prihaja k njemu. Vse za druge, za denar. Za tovarno dela malo več kot nič."

"Toraj to je vaša skrb. Poleg tega opazujte ženske, ki hodijo k njemu. Treba mu bo napraviti škandal, da odbeži kot pobit pes. Ste razumeli?"

Seme je točil in pila sta zopet in zopet. Jezik se mu je čedalje bolj zapletal. Kozarcev ni več videl natanko. Vino je polival po mizi. Ko je bila načeta zadnja steklenka, je omahnil na stolu. Klešman mu je sezul čevlje in ga dvignil na posteljo. Seme je zamižal, roke so ležale na postelji kakor tuje, Klešman je nastavil zadnjo buteljko na usta in jo emokaje izpraznil na dušek. Potem je ugasnil luč in odšel.

Kakor težka klada se je Klešman zavalil na slamnico v sobi, da so zastokale deske. Čez glavo je potegnil plahto. Bal se je, da bi črna noč ne videla njegovih naklepov, ki jih je snoval še dolgo brez spanca. V presledkih je štel na prste, koliko buteljk zasluži s svojo modrostjo. — — —

V tem se je nad tovarno razgrinjala resna polnoč, kakor štiridesetdanski post. Vse je spalo. Edino okno na zadnji strani ravnateljevega paviljona, kjer je imela sobo Alma, je še čulo.

Alma je slonela na divanu. Na mizici je gorela luč. Desnico je bila Alma povesila. Držala je žnjo odprto knjigo, katero ji je posodil zdravnik Sluga. Na levici je slonela glava z razpuščenimi valovitimi lasmi. Na prsih se ji je svetila ob srebrni verižici v umetnem emajlu Brezmadežna. Almine oči so gledale proti stropu in skozenj — daleč, daleč v lepe pokrajine.

Še nikoli ni videla tako krasnih krajev. Čisto neznane so ji bile te bele ceste, po katerih se je izprehajala sama radost. Nikjer ni še videla tako lepo pisanih rož, s katerimi so bili posuti vrtovi, travniki. Tako blaženo niso dehtele nobene vijolice in solnce se še ni nikdar smejalo s tako sladkim smehom čnad brezkončnega baldahina. In po celi pokrajini se je razlegala visoka pesem, katere ni prisluškovalo uho, ampak jo je pilo srce. In ko se je je naužilo, je bilo tako sladko omamljeno, da je začelo prepevati in visoki pesmi je odgovarjalo tisoč jekov iz tisoč srečnih src, ki so se izprehajala po krasni pokrajini.

In med temi srci je zagledala tudi svoje. Tudi njeno je okusilo spev ljubezenske pesmi. Vse je zadrhtelo v radosti in kar odprlo se je nekaj doslej zaklenjenega v srcu in njej je bilo tako ugodno. Šlo je skozi ta čudežna vratca, da ni vedela, kdaj; a vedela je, da je prišlo in ustrašila se je ter se je razveselila. In tudi iz njenega srca je donel odmev — toda vrnil se je. Iskal je poti v srce, kamor je bil namenjen — a našel je vse zaprto, vse zastraženo in vrnil se je odmev ves truden in bolan nazaj v njene prsi in skril prav na dno srca...

Alma se je zganila, kakor bi jo stresnila zima. Mislila je — nanj. Desnico je dvignila, knjiga se je dotaknila njenih ustnic. Odmaknila jo je hitro in odložila na mizico. Pogledala je po sobi, prisluškala. Skozi priprta vrata se je čulo dihanje Pavle, ki je že dolgo mirno spala.

Alma je naslonila trudno glavo na roko.

"In vendar je Pavla tista presrečna, ki pojde v to pokrajino! In ona spi — spi — Ničesar ne pričakuje, ničesar se ne veseli — še toliko ne, kakor če bi si bila umerila novo obleko. Ah, Pavla..."

Stisnilo jo je v srcu kakor črt, sovraštvo in nevoščljivost — —

"Ne, nikdar! Živelo bo z menoj, umrlo z menoj — — —"

Alma je poljubila svetinjico in njeno oko je zaspalo...

XIV.

Kasno se je prebudil drugo jutro nadzornik. — Skozi okno je že gledalo solnce; njegovi žarki so se plazili po vlažnih lisah na mizi, kjer je bilo polito vino. Semé se je ozrl na prazne buteljke; z obema rokama se je prijel za glavo in se obrnil vznak.

Škoda jih je bilo, si je mislil, škoda, da jih je popil nenasitni Klešman. Zanj bi bila dobra zavrelica, podčepno naj pije! Toda vrag je, če je človek pijan! Zlepa ne ukrene kaj pametnega, zlepa ne, če je pijan in še — zaljubljen.

Prevrnil se je proti zidu, pozabil popitega vina in obšla ga je misel na kontrolorko. Prvi uspeh je bil velik. Da, to je bil pričetek... In njegova domišljija se je pričela plaziti počasi, od stopnje do stopnje, po ovinkih je šla dalje, zvijala se je kakor gosenica, dokler se ni skrila v blato. — Nadzornik je čutil, da za potjo te gosenice umira zeleno listje, da gine avetje, da molijo gole, ogoljane veje brez pravega življenja proti nebu. Skoro se je ustrašil. Spomnil se je prijatelja kontrolorja, pri katerem je živel kot parasit, kateri mu je čisto vse zaupal, ki je bil vedno pripravljen, da mu pomaga in ga je že nekaterekrati potegnil iz neugodne gmotne zadrege. Znana mu je bila kontrolorjeva poštenost, znano, kako ljubi svojo ženo in da ne štedi nikoli, kadar je treba ustreči Luci. Toda njemu se je zdelo, da njegovo oko, ki je videlo že marsikatere kulise, dobro poznava tudi Luci. Luci soprogu nikakor ne vrača tiste ljubezni, kakor jo zasluži. Čisla ga bolj zaradi udobnih razmer, kakor pa ga ljubi z iskrenim srcem. Vroča italijanska kri je, ki kipi in išče sorodnih valov... Tako je mislil Seme: sodil je vse ženstvo prostaški, brez sile, igračo trenutka... In njegova domišljija je bila umazana.

Nasanjaril se je. Vstal je z odločnostjo človeka, ki je do zadnje betve pretuhtal načrt za delo in je popolnoma prepričan, da mu ne izpodleti.

Prva pot je bila v park in od tam je po ovinkih kmalu dospel do platane, pod katero je stal prejšnji večer.

Pri oknu se je zganila težka gardina. Nadzornik se je odkril in globoko poklonil.

"Čakala me je!"

Izprehodil se je pod stanovanjem. Vesel je bil, da je zadel tako ugodno, da ji je dokazal, kako mu je prva in zadnja misel samo ona. Zažvižgal si je najlepšo pesem in hodil hitro ter poskakovaje, kakor deček, ki vodi na vrvici papirnatega zmaja. Pogledaval je na okno. Luci ni več zazrl

"K njej!" Posvetilo se mu je v glavi. "Bedak! To je povabilo! A seveda vzroka je treba, da ni škandala!"

Hitro se je obrnil proti vratom in poiskal Klešmana.

"Ali je že prišel pismonoša?"

Klešman mu je potrdil z zaspanim basom.

"Ali je nesel kaj h kontrolorjevim?"

"Prosim pokorno, nesel."

"Gotovo od gospoda, kdaj se vrne?"

"Gotovo, gospod nadzornik!"

"Poprašam, da ga grem čakat na kolodvor."

Seme je odšel preko dvorišča. Za njim je pomežikaval Klešman z zelenimi očmi, ki so bile danes krvavo obrobljene. — — —

Kontrolorka je bila prebila neprijetno noč.

Ko je izjokala nekaj solz, ji je bilo lažje pri srcu. Šla je k deci in se ves čas zabavala z otrokoma. Kar kipelo ji je iz srca. Otroka sta bila razposajena od veselja in nikakor nista hotela k počitku. Prosila sta mamo novih igrač, drugih pripovedk, morala jima je igrati na klavir, da sta veselo plesala in poskakovala po sobi.

Pozno sta se utrudila in zaželela počitka.

Po sobah je zaplul mir, da se je čulo tiho použivanje olja v nočni lampici.

Tedaj je prišlo vnovič h kontrolorki. Prišlo je z resno dvignjenim in očitajočim prstom. Na steno je pisalo nekaj strašnega, česar ni mogla umeti; čutila pa je vso grozo te pisave, iz katere so bile naperjene sulice v tiho srečo njenega doma, njene duše...

Prišel je kakor skozi okno k njej kontrolor, vračajoč se s potovanja. Polne roke lepih daril je pokladal pred njo; odvijal je zavoje, odpiral je škatulje in njegovo preprosto oko je prašalo ter prosilo hvaležnosti iz njenih oči. Toda zapazil je, da se to oko boji, da se poveša, da ni veselo in ne gleda tako odkritosrčno kakor sicer.

Kontrolor je obstal zamišljen, razprostrl je roke in objel Luci — ali hipoma jo je izpustil. Njegove roke — poprej mehko razprostrte — so se skrčile v pesti, oči je izbulil, odprte ustnice so se mu tresle in z ježika so blebetaje in slovkaje padale komaj razumljive besede, bridka očitanja: Luci, ti si me izdala, ti si me prevarala!

Videla je kontrolorja, kako je rastel v divjem srdu in dvignil pesti. Toda samo za trenutek. Nato je omahnil, njegovo telo se je pričelo stresati — sesedel se je — uničen in prevaran od nje... Spoznal je, da je trepetal na njenih ustnicah izdajalski poljub. Začutil ga je, izpil je vso njegovo grenkobo in žnjo si je zastrupil dušo, razrušil srečo in omahnil kakor drevo, ko mu odseka sekira zadnjo korenino...

Luci se je dvignila v postelji, kot bi planila iz strašnih sanj. Čutila je, da ima vlažne oči, ki so gledale po sobi in iskale kontrolorja.

Po sobi je plul mir.

Počasi je zbrala misli, pregledala je dogodek popoldneva. Vest se ji je umirjala. Zavedala se je čisto jasno, da ni zmagala ljubezen do Semena, ampak le ljubezen do otrok. Da, bilo je prenaglo — nepremišljeno, toda njena zvestoba ni prelomljena, njeno srce ne ve nič za to, njena duša je neomadeževana. Ali nekaj je vstalo v njej, nekaj je zapustil ta poljub, česar prej ni bilo v njenem srcu. Semena ni ljubila; vendar ji je ugajalo, ko se ji je klanjal. Njeno ponosno srce je uživalo, ko je klečal pred njo, rada ga je imela v prahu — a nikdar ni mislila, da mu poda roko, da ga dvigne iz suženjstva. In včeraj! Ta slučaj — ta nesrečni trenutek — —

V kontrolorki je vstal silen strah pred tem človekom. Ni ga zasovražila, ali bala se ga je...

Že v jutro so se ji zaprle trudne trepalnice in dozorel je v njej sklep: Beg pred njim! —

Ko je nadzornik hitel tisto jutro po stopnicah h kontrolorki prašat, kdaj se vrne mož, je Luci dobro spoznala njegove korake. Prisegla bi bila, da nihče drugi ne gre. Hotela je bežati in se zakleniti v spalnico. Hotela je, prestopila je že — in vendar ni bežala, ni se zaklenila.

Seme je stal pred njo.

"Prosim, milostna, kdaj se vrne kontrolor? Gotovo je pisal. Šel bi ga čakat?"

Seme se je ozrl hitro po sobi, kakor bi iskal po kotih, če ni prikrit kdo za omarami.

"Jutri večer z brzovlakom!"

"Ah, Luci!"

Seme ni slišal odgovora. Zaplalo je v njem in z drznim korakom je stopil proti gospe ter iskal njene bele roke.

Kontrolorka bi bila udarila z nogo ob tla, v lice bi ga udarila z roko in mu pokazala vrata s prstom... Vse to je bil sklep trenutka — in vse se je v tistem trenutku pomehkužilo in splašilo v stavek, ki ga je izrekla s tresočim glasom:

"Ako ni doma soproga, prosim, nikarte do nas!"

Seme je obstal z napol dvignjeno desnico, s katero je hotel nekaj ujeti, in se mu je izmuznilo. Globoko se je priklonil, obrnil in brez besedice odšel skozi vrata.

S hitrimi in mencajočimi koraki je šel čez dvorišče v tvornico. Nič ni videl Klešmana, ki ga je opazoval z lokavim očesom in se hudomušno smejal njegovemu razočaranemu licu. Mehanično je odprl vrata v pisarno, preložil je knjige po mizi, pogledal došli časnik, odložil ga, sedel in prijel za pero, pomočil v tintnik in predse dejal belo polo. Pero je odložil, nobene črke ni zapisal. Povsod je ležal neki mrak — na knjigah, na črkah, po sobi. Ničesar ni razločil, ničesar slišal. Vedel je samo to, da ga je vrgla njegova oboževanka skozi duri. Ta zavest mu je jezdila po tilniku, to dejanje je edino stalo pred njim kot pošast z odprtim žrelom, katero je pravkar pogoltnilo najljubšo stvar.

Hodil je po pisarni s povešeno glavo.

"Berite to-le naročilo!"

Seme se je v trenutku zavedel. Direktorjev glas, ki je donel vselej zadirčno, razklano, kadar je bil slabe volje, je bil zanj tuš. Hitro je čital podano polo.

"Ste prebrali?"

"Da, gospod ravnatelj!"

"Ali imamo toliko blaga?"

"Ne — ne vem!"

"Ne vem, ne vem, ne vem! Poglejte v knjige! Tak red si prepovem!"

Nadzornik je odpiral debelo knjigo o tekočih izdelkih. Direktor je prižigal portoriko.

"Ste dobili?"

"Takoj, prosim!"

"Takoj — seveda — za pol ure! To je pri vas takoj! Naročilo mora biti v štirinajstih dneh izvršeno in zloženo na vagone. Razumeli?"

"Da, gospod direktor!"

Direktor je odšel v svojo pisarno — po sobi je donelo škripanje njegovih čevljev.

Po pultih so drsela hitra peresa. Seme je začel računiti.

"V štirinajstih dneh! Ni mogoče! Vrag te — — Pač pojde! Uro več dela na dan! Tudi dobro. Ti mene draži in reneči nad menoj — jaz si ohladim jezo drugje. Sam ne bom pil tvojega žolča."

Seme je jezno potegnil kos papirja in sestavil nanj nekaj besed. Nato je vstal in velel trem pisačem:

"Vzemite kvart papirja! Pišite!

OKLIC.

Zaradi velikega naročila, ki se mora izvršiti najkasneje v štirinajstih dneh, se podaljša vsem oddelkom delavski čas na dan za eno uro in se to prične z današnjim dnem.

Za vodstvo vsem mojstrom, delavcem in delavkam na znanje

nadzornik Egon Seme.

Raznesite sedaj to takoj po tovarni. Če komu ni všeč, lahko precej gre, tako mu povejte!"

Pisači so šli v tovarno in hodili od oddelka do oddelka.

Kamor je prišel oklic, povsod so mišice za nekaj časa odnehale, kladiva in klešče so se pobesile — bremena so sredi pota obstala. Nekaj oči se je široko odprlo, nekaj ustnic je šlo po sapo, da bi izrekle lasni ugovor — nekaj zob je škrtnilo in ustnice so se zaprle: kletev je zdrsnila z njih in se prilepila na sikajoče oči bežečih strojev — roke so prijele trše za ročaje kladivov in klešč, razširjene prsi so se krčile in izbruhnjeni vzdih je utonil v bobnenju turbin in potresanju poda.

Vse je obstalo za trenutek, vsaka mišica le stroji niso čutili in čuli oklica — le bobneča voda se ni ustavila za sekundo. Vendar pa je donelo nad tovarno sičanje strojev kakor strašna kletev, ostra, segajoča v človeški drob in bučalo je kakor vzdih Abeljnove krvi od zemlje do neba.

(Dalje prihodnjič).

Ne more živeti brez tega.

Mrs. Grace Shambaugh, Harrisburg, Penna., je pisala **"KOPP'S BABY'S FRIEND CO."**, izdelovateljem tega čudovitega zdravila, ki je blagrovano od toliko tisoč mater, sledeče pismo:

Dragi gospod:—

Rabila sem vaše zdravilo za otroke, **"KOPP'S"**, pri svoji družini skozi deset let in sicer pri vseh svojih 5 otrokih. Brez tega bi ne mogla obstati. Rabila sem sicer nekatere druge, toda ni zdravila, kot je vaš **"KOPP'S"**. Jaz je priporočam vsem materam.

Mrs. Grace Shambaugh,
Harrisburg, Penna.

"KOPP'S BABY'S FRIEND" je najboljše zdravilo, ki se ga zamore kupiti za otroke, ki so zaprti ali napihnjeni, ne morejo spati in pri dobivanju zob.

"KOPP'S the BABY'S FRIEND", se lahko kupi v vsaki prodajalni po 25 in 50 centov steklenica.

Ako ne morete kupiti tam, kjer ste, **"KOPP'S BABY'S FRIEND CO. YORK, PENNA.** vam ga takoj pošlje dve steklenici po 50c. ako jim pošljete papirnati dolar.

POZOR ROJAKI!

"Najuspešnejše mazilo za lemske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6tih tednih krasni goesti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni beki in brada in nebodo odpadali in osivali. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule,ture, kraste in grinte, potne noge kurje očesa, osebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljam zastonj.

JACOB WAHOIO,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

POZOR! POZOR!

VABILO NA

plesno veselico,

.....katero priredi.....

SLOVENSKA MAXHOM GODBA

v Johnstown, Pa.,

dne 4. novembra 1916 v dvorani društva "Triglav"

na Ohio St.

Tem potom uljudno vabimo vse rojake in rojakinje, kakor tudi brate Hrvate iz Johnstowna in okolice, da se naše veselice v kolikor mogoče obilnem številu udeleže. Mi bomo znali ob enakih prilikah tudi upoštevati. Torej fantje in dekleta ne pozabite to priliko, ki se bo vsakemu prožila, da se bo zasukal kakor mu drago. Godba nam bo igrala mnogo krasnih komadov pod vodstvom g. Joe Rogel. Za sveže pivo in dober prigrizek bo dobro preskrbljeno.

Vstopnina za moške $1.00, dame so vstopnine proste.

Torej na svidenje v soboto, dne 4. novembra!

Odbor.

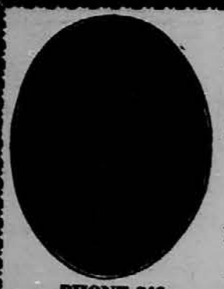

PHONE 240

Zastopnik
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street.
New York, N. Y.

Frank Petkovšek

Javni notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.

PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.

POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po ..... 70c. gallon
črno vino po ..... 50c. "
Drožnik 4 gallone za $11.00
Brinjevec 12 steklenic za $12.00
" 4 gallone (sodček) za..... $16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,
5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Oh.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

VINA! VINA! VINA!

VINSKO ŽGANJE (TROPINJEVEC)

Za samo **$26.00** pošljemo 52 galon sod californijskega rdečega vina in za samo **$37.50** pošljemo pa sod 52 galon Rieslinga (belega) vina Vse blago jamčeno pod zakonom **THE PURE FOOD LAW.** Pišite po cenik na:

DALMATINSKO-KALIFORNIJSKO VINARSKO ZADRUGO
140 Liberty Street, New York, N. Y.

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti pohištvo in kuhinjsko opravo ako se hočete nastaniti v naši naselbini. Zato ob tej priliki priporočam svoje velike prodajalne, kjer dobite vse kar le potrebujete. Pri meni imate vedno pošteno in zanesljivo blago.

Ako dospete v Cleveland na postajo in se ne veste kam obrniti, pokličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1881 in jaz bom poslal en avtomobil po vas. Ako pa vzamete pocestno karo se peljite s St. Clair karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov:

A. GRDINA,
6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pri meni se vedno dobi letni koledar za 20c. poštnih znamk.

Telefon: Bell 111 Hiland. SVOJI K SVOJIM!
P. & A. 561 X East.

Ignatz Podvasnik,

6325—27 STATION ST., E. E. PITTSBURGH, PA.

(Nasproti East Liberty postaje.)

Prodajam na debelo domače in importirane pijače; dropovico, slivovico in razne druge likerje; razna piva. Dovažam na dom; pismena naročila točno izvršujem. O moji postrežbi se lahko prepričate pri mojih odjemalcih. Rojakom se toplo priporočam.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,
Velikost je 21 pri 28 palcih.

CENA 15 CENTOV.

Zadaj je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

STENSKO MAPO CELE EVROPE $1.50

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $1.50.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

I. I. Kraszewski:

UMIRAJOČI.

ZGODOVINSKI ROMAN.

(Za "Glas Naroda" priredil J. T.)

24 (Nadaljevanje).

— Ako tako govoriš, sem popolnoma prepričan, da je grof vse zakrivil. — Noben Branski se še ni prenaglil, noben Branski se še ni poročil z žensko, ki bi ga ne bila vredna. — Grof se je gotovo premislil in se bo zopet premislil. — Tedaj pa jaz ne bom več hotel. — Jaz prepovedujem. — Ti se ne boš poročil z njegovo hčerko. — Dovolj o tem. — Nobene besede več.

Sin mu je poljubil roko.

— Prosim te, Robert, povej generalu, Steli in vsem našim, da ne smejo izpregovoriti nobene besede več o grofu. — Za nas grof sploh več ne eksistira. — Končano je. — Pa tudi škofu piši, da ne sme nikoli več omeniti grofa.

Robert mu je vrnil posojenih tisoč zlatnikov in vesel odšel v svoje stanovanje.

Vsem, posebno pa ženskam, se je čudno zdelo, zakaj se je Robert tako hitro vrnil. — Gospodična Antonija Zurba je bila nenavadno vesela. — Stela si ni mogla raztolmačiti tega veselja.

— Kaj ti je? — Skoraj bi mislila, da si vesela, ker je dobil moj brat korbico.

— Zakaj? — Ne, ne. — Jaz sem vesela, ker se je vrnil. — Ali ti nisi?

— Seveda sem vesela, vendar se mi čudno zdi, da je na svetu ženska, katera ga noče.

— Morda je pa on noče — je odvrnila Antonija. — Odpusti, Stela, jaz govorim kot mi narekuje srce. — Ali si moreš predstavljati grofico Alfonzino kot kneginjo Bransko? — Ali je vstvarjena za kaj takega?

— Kako si vendar zlobna.

— Zakaj bi bila zlobna? — Knez Robert zasluži idealnejše bitje, gorkeje srce, ki bi ga ljubilo....

Utihnila je, ker se jima je bližal Robert, za katerem je general skoraj tekel.

— Zopet si pri nas — je vzkliknila Stela. — Ti ne veš, kako sem vesela, da si prišel, pa tudi radovedna....

— Da, da, zelo radovedna — je pristavila Antonija.

Knez jo je smeje pogledal.

— Žal mi je, da ne morem ugoditi tej radovednosti. — Niti sam ne vem, kaj se je zgodilo.

— Kaj pa Alfonzina? — ga je prekinila Stela.

— Zabava se, peti se uči, v gledališče hodi....

— Tako! Tako!? — se je oglasila Antonija.

Robert je umolknil, Stela ga je pa pogledala v oči kot da bi hotela iz njih brati resnico.

— Ali se boš vrnil v Varšavo? — ga je vprašala slednjič.

— Ne vem.

Tedaj je pristopil general in ga potegnil vstran rekoč:

— Čakaj, nekaj bi te rad vprašal.

Kmalo se jima je pridružil tudi Zenon. — Vsi trije so se začeli izprehajati po vrtu.

— Gospod stric — je rekel Robert, — oče mi je prepovedal govoriti o grofu Moščinskem. — Tega povelja se bom držal.

— Ali je bil zelo presenečen?

— Ne, zdi se mi, da ne.

— Kaj pa ti?

Knez je prav dobro slišal to vprašanje, pa ni hotel odgovoriti nanj. —

XVIII.

Gozdowski bi bil po dolgotrajnem mirnem življenju kmalo znorel. — Prepričan je bil namreč, da ne more Branskim nikdo ničesar, in da je ni sile na svetu, ki bi nastopila proti njim.

Z denarjem, ki mu ga je bil dal stari Zurba na razpolago, je poplačal glavne dolgove.

Mislil je na ta način pomiriti glavne upnike že vsaj do poroke kneza Roberta.

Škofu je pisal, da naj ga povabi k sebi, Zenon mu je pa računal in mu urejeval papirje.

Po preteku par dni je prišel knezoškof sam v Bransk. — Zenon je bil že izdelal bilanco. Po maši so priški k oskrbniku general, knezoškof in knez Robert. — Ko so izpregovorili par navadnih fraz, je začel škof pregledovati račune.

— Za božjo voljo, Zenon, kaj se je zgodilo? — Ali je mogoče? — Tako premoženje.

— Da, — je prikimal Zenon, oskrbnik Gozdowski je pa sklonil glavo. —

— Gospod škof — je nadaljeval Zenon — tukaj je seznam dolgov. — Razen amortizacij, legatov in drugega, znašajo dolgovi en miljon.

Škof se je prijel za glavo.

— Zdaj se moramo posvetovati, kje naj vzamemo ta miljon.

V sobi je zavladala grobna tišina. — Škof je začel potihem moliti, Robertu so stopile solze v oči, generalu se je namršilo čelo.

— Če bi mi vsi dali vse, kar kar imamo — je začel govoriti škof s tihim glasom — če bi spravili skupaj ves denar in vse dragocenosti, nimamo niti petstotisoč goldinarjev.

Knez Roebt je pogledal skozi okno.

— Škoda, da ne bo poroke — je zamrmral general.

Pan Zenon Zurba je nekaj časa poslušal, potem je pa vstal in začel govoriti:

— Gospodom je gotovo znano, da sem hvaležen knezovi rodbini za vse dobrote, ki mi jih je izkazala. — Besede, ki jih bom zdaj pregovoril, bodo morda trde, toda resnične. — Knezi so preveč potratno živeli, knezi se niso brigali za račune, knezi so se preveč udajali nadam. — To jih je spravilo na rob propada. — Zdaj je rešitev težka, nemogoča pa še ni. — Drugega ne kaže, kot prodati del posestva ter se iznebiti največjih upnikov. — Vem, da bo ta novica strašno zadela starega kneza, toda druge pomoči ni.

Knezoškof si je pokril obraz z rokama, general je pa vstal in pogledal naokoli.

— Ne, to ne more biti — je zakričal. — To ni mogoče. — Mi imamo izvrstne zveze, mi imamo še dovolj kredita. — Robert se lahko poroči. — Jaz ne bom nikdar dovolil, da bi se kaj posestva prodalo.

— Gospod general — se je oglasil Zenon — pomislite, da upniki zahtevajo dražbo. — Če tega nočete prostovoljno storiti, bodo oni s silo napravili.

— Vi ste preveč črnogledni. — Saj smo vendar ljudje, saj znamo govoriti. — Upniki so pa menda tudi ljudje, katerim je mogoče kaj dokazati in se pogovoriti žnjimi. — Zakaj bi takoj mislili na prodajo? — To bi bil samomor!

— Če je tako, pa skličimo upnike skupaj in se pogovorimo žnjimi.

— Da, to bi bilo najboljše, najnaravnejše. — Vsak se bo rajše pravnal kot pa tožil. — Preberite torej imena upnikov.

Zenon je prebral dolgo vrsto nemških imen.

— Pošljite jim pismena povabila. — Prepričani bodite, da se ne bo nikdo branil.

— Kakšne pogoje naj jim stavimo? — je vprašal Zenon.

— Kakšne? — Za podaljšanje jih moramo prositi. — Pojasniti ji moramo, koliko stanejo tožbe in jih pregovoriti, da je najboljše, če se mirnim potom poravnamo.

— In kakšno jamstvo jim damo lahko?

General se je strašno razjezil.

— Smatrajte me za sanjača, če me hočete, toda jaz sem veroval in verujem v usodo. — Knez Robert se lahko poroči.

Zenon se je nasmehnil, škof je vstal.

— Moj dragi pan Zurba — je rekel — vi ste sin nove dobe. — Vi ste vajeni samo števil in računov. — Vera in molitev se vam ne zdijo veliko vredne. — Jaz se ne strinjam z generalom. — Jaz zaupam v božjo pomoč.

— Tudi jaz verujem v božjo pomoč. — Toda Bog skuša človeško moč, Bog večkrat prisili človeka, da se dvigne sam iz nesreče.

Ko je bila debata najhujša, so se naenkrat odprla vrata in v sobe je planil knezov tajnik.

— Gospod general, za božjo voljo, gospod general, takoj k staremu gospodu. — Neko pismo je prišlo s pošto, stari gospd ga je dprl in se strašno razjezil. — Ustnice so mu trepetale, tresel se je po vsem telesu in jecal: — Kje je general? — Kje je general?

Lahko si je misliti, kako so se vsi navzoči prestrašili.

(Dalje prihodnjič).

STATE DEPARTMENT OF LABOR
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION
ščiti naseljence in jim pomaga. Splošni nasveti, pojasnila in pomoč zastonj. V vseh jezikih. Pojasnila, kako postati državljan in o državljanskih pravicah.
Pridite ali pišite!
Newyorški urad: 230 Fifth Ave.
Urad v Buffalo:
704 D. S. Morgan Building.

Denarne pošiljatve za ujetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v ujetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, kadar se nam denar pošlje, da se priloži tudi ujetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov.

Ako nameravate poslati denar ujetniku, pošljite ga takoj, ko sprejmete njegov naslov, ker ako bi odlašali, bi se lahko dogodilo, da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli uročiti denarja.

TVRDKA, FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

6006 St. Clair St., Cleveland, O.
OGLAS.
Cenjenim rojakom priporočam svoja
NARAVNA VINA.

iz najboljšega grozdja.
Najboljše staro belo vino Rieslling 10 gal. $6.50, 27 do 28 gal. $15.50, 50 gal. $27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon $14, 50 galon $25. Lansko belo vino 27 do 28 galon $14, 50 galon $25, rdeče vino 27 do 28 galon $12.50, 50 galon $22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12, 10 gal. pa $25. Pri omenjenih cenah je vštet tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugel.
S spoštovanjem
G. JACKEB,
Box 161 St. Helena, Cal.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Pensylvaniji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je da mu bodo ali rojaki v vseh ozirih na roko.

Uredništvo.

BRAT, POMAGAJ TRPEČEMU BRATU!

Aretiran, ker se ga sumi, da je dajal orožje Mehikancem.

Tuscon, Ariz., 29. oktobra. — Tukaj so aretirali nekega Jeremiah Denogasa, uradnika pri Albert Steinfeld Hardware Co., češ, da je v zvezi še z nekimi drugimi ljudmi pošiljal orožje Mehikancem.

POZOR, ŠIVENKE!
Slovenec, farmar, išče pošteno Slovenko za gospodinjo. Imam le po urejeno farmo in dva otroka, pa sem brez gospodinje, ker mi je žena umrla. Pisma naslovite:
Farmar Lojze, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(31-10—2-11)

IŠČE SE DOGARJE!
Pišite v nemščini ali angleščini na:
Max Fleischer,
258 Lewis St., Memphis, Tenn.

HARMONIKE
sodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo sprejemam vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem ksanjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.
JOHN WENZEL,
1617 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.
Cenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio, in okolici naznanjam, da sem prevzel grocersko obrt od Feliksa Zorca na 1316 E. 55. St.
Se priporočam vsem starim odjemalcem; upam, da bom postregel, kolikor bo v moji moči, in se priporočam za obilen obisk.
LUDVIK MANDEL,
1316 E. 55. St., Cleveland, Ohio.

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER
za revmatične bolezni, okorelost in negibčnost sklepov in mišic.
Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odklonite vse zavoje, ki niso zapečateni z Anchor varstveno znamko. —
25 in 50 centov v lekarnah ali na ravnost od
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St
New York, N. Y.

Zavezniki in Grška.

Vsak razumen in pošten človek se je zgražal, ko je Nemčija navalila in osvojila nevtralizirano Belgijo, katere bi se ni smela nobena država pritakniti, ako bi hotela vpoštevati haaške pogodbe.

Oni, ki so nemško-avstrijsko-turško navdušeni, se seveda niso zgražali nad početjem Nemčije v Belgiji, pač pa se danes zgražajo nad početjem zaveznikov v Grški, ki bi bila nevtralizirana po mednarodni pogodbi, pač je pa bila po pogodbi zaveznica Srbije.

Toda oni, ki hočejo, da sodijo nepristransko, ki sodijo vse zločine pravično, morajo početje Nemčije v Belgiji na vsak način veliko bolj obsojati, kot početje zaveznikov v Grški.

Zavezniki zagovarjajo svoje početje v Grški s tem, da pravijo, da so bili primorani tako pričeti z Grško, kajti mogoče je, da bi kajzerju naklonjeni kralj Konštantin za hrbtom napadel zaveznike.

Zavezniki so daljčasa smubili Grško mirnim potom, toda ker ni šlo drugače, so se jo morali seveda mirnim potom polastiti.

Nekoliko lepše so vseeno žnjo uredili kot Nemci z Belgijo, ko so jo pomandrali in uničili z orožjem.

Ako je stališče kralja Konštantina tako, kot je izjavil francoskemu časnikarju, katerega pogovor s kraljem je naveden v posebnem članku "Pogovora s kraljem Konštantinom in Venizelosom", potem je bilo početje Anglije in Francije v Grški neopravičeno in zgražanja vredno.

Toda, gotovo je, da zavezniki niso storili tega zgolj iz hudobnosti in sovraštva do grškega kralja, temveč čisto gotovo iz lastne koristi, kot je storila Nemčija z Belgijo iz istih nagibov.

Mogoče je, da so se zavezniki res bali kakega zahrbtnega napada grškega kralja ter Grško iz istega vzroka prisilili, da se preda zazdaj v zavezniške roke.

Mogoče je, da so si zavezniki preskrbeli Grško kot za nekako polje, na katerem bodo imeli vse svoje potrebščine za kake operacije na Balkanu, da bodo dobivali potom grških pristanišč in železnic vse potrebščine za armade. Mogoče so si jo preskrbeli za slučaj kakega umikanja, da bodo mogli v Grško ter se tam vkrcati na ladje in odšli.

Vse to so lahko vzroki, da so si zavezniki na nelep način zasigurali Grško.

Nihče si ne sme misliti, da ne bi Nemčija storila z Grško isto, kar so storili zavezniki.

Sploh je pa dandanes tako, da se ne vpraša, kaj je prav in kaj ni, temveč, da oni gospodari, ki ima moč.

Moč je danes pravica!

Rojaki!
Columbia gramofone in slovenske plošče je dobiti vedno pri:
IVAN PAJK,
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.
Pišite po cenik.

Potujočim Slovencem
priporočam svoj dobro urejeni
SALON
ter snažna prenočišča.
Prodajam dobra domača vina po zmerni ceni.
Prijetno shajališče Slovencev!
Jos. Birk,
6006 St. Clair St., Cleveland, O.

ŽENITNA PONUDBA.
Želim se seznaniti s pošteno Slovenko ne čez 30 let staro. Jaz sem star 35 let in imam stalno delo. Le resne ponudbe s slikami pošljite na:
Fred Miller,
Box 1404, Lowell, Wyo.

Iščem svoja dva prijatelja MIHAELA in JOSIPA ŠUŠTERŠIČ. Doma sta oba iz Velikega Podlubna pri Novem mestu. V Združenih državah že bivata čez sedem let. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahajata, da mi naznani nju naslov, ali naj se pa sama oglasita. — Frank Šušteršič, Box 158, Ralston, Pa. (28-31—10)

Dr. KOLER
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specijalist v Pittsburghu, ki ima 15letno prak so v zdravljenju tajnih moških bolezni.
Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Ce imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.
Izgubo semena nenaravnim potom, zdravim v par dneh, kapavec ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljivanja samega sebe. Kakor hitro opazite, da vam ponehuje moška zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam jo bom zopet povrnil.
Sušenje cevi, ki vodi is mehurja ozdravim v kratkem času. Hydrocele ali kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.
Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim s gotovostjo.
Reumatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.
Uradne ure: V ponedeljkih, sredah in petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne. V torkih, četvrtkih in sobotah od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. — Ob nedeljah pa do dveh popoldne.
S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko!

Iščem svojega brata JOSIPA MIHELIČ. Doma je iz vasi Sodevce, fara Stari trg pri Kočevju. V Zedinjenih državah že biva kakih pet let in dve leti že ne vem, kje se nahaja. Preje je bival v Ely, Minn., in potem na Calumetu, Mich. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi svoji sestri: Mary Kavše, c/o Friegel, 209-14. St., Brooklyn, New York. (25-31—10)

Rad bi izvedel za naslov brata FRANKA ŠAJN, svaka MATIJA DELOST in prijatelja MIHAELA GRAHOR. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njih naslov, da mi naznani, ali naj se pa sami oglasijo. — John Šajn, Box 643, Verona, Pa.

Rada bi izvedela za naslov svoje prijateljice FRANČIŠKE ROLIH. Doma je iz Cirknice in sedaj se baje nahaja nekje v Pennsylvaniji. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sama javi. — Mrs. Mary Pucel (preje Sedmak), 1411 E. 51. St., Cleveland, Ohio. (28-31—10)

Dr. LORENZ,
Specialist moških bolezni.

Jaz sem edini hrvaško govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.
DR. LORENZ
644 Penn Av. II. nadst. na ulico.
Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopolne do 2. popoldne. Nedeljo od 10. dop. do 2. popol.

Izum našega rojaka Henry P. Mertel

Zdolej vidite aparat, s katerim se prihrani do 35% na gasolinu, zboljša se slab motor in povspeši hitrost.

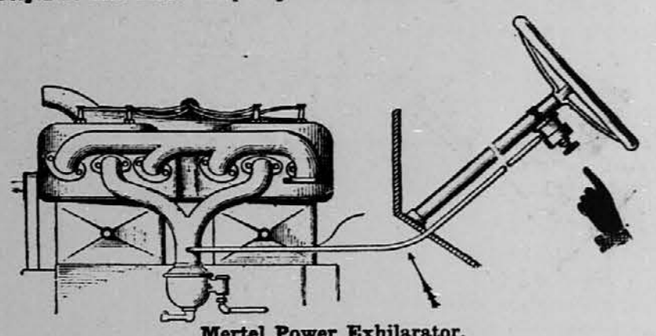

Mertel Power Exhilarator.

Pritrdi se ga lahko na vsako karo, katero goni motor na gasolin in je lep okras za vsako karo.

MERTEL POWER EXHILARATOR je aparat, ki se nikdar ne pokvari in deluje pri slabem in lepem vremenu vedno enako; torej prekosi vse dosedanje izume te vrste. Z njim se prihrani do 35% pri računih za gasolin in motor trpi veliko manj ter ne postane prevroč. Glavno je pa to, da v hrib moč podvoji in prepreči, da bi se kara v klancu zaustavila.

Rojaki, ki imate svojo karo, naročite si en aparat za poskušnjo in prepričali se bodete sami, da je res. Vsakemu, ki ne bo zadovoljen, povrnem denar v teku enega tedna.

Cena poniklanemu EXHILARATORJU je $10.50 in mesingastestemu pa $10.00. Razprodajalci dobe popust. Pišite na:
HENRY P. MERTEL,
215 Secaucus Rd., Homestead P. O. North Bergen, N. J.

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov pripoznano kot najboljše sredstvo proti notranjim boleznim
Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic $ 6.50
12 steklenic 13.00
V ZALOGI IMAMO
tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni distileriji.
Naše cene so sledeče:
Tropinjevec per gal. $2.25, $2.50, $2.75 in $3.00
Slivovitz per gal. .....$2.75 — $3.00
Tropinjevec zaboj ..... $ 9.00
Slivovitz zaboj $13.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj $11.00
Rudeča Ohio vina per gal. ..... 55c. 60c., 75c.
Catawba in Delaware per gal. ..... 75c.—80c.
Za 5 in 10 gal. posodo računamo $1.00, za 25 gal. $2.00, za večja naročila je sod zastonj. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za priznanost pijače jamčimo.
The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA
VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.
DELO OKUSNO.
IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.
UNIJSKO ORGANIZIRAJ
POSEBNOST SO:
DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.
VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.